

KOVINOPLASTIKA LOŽ:
USMERJENI V SVET

RAFAEL KRAŠEVEC: ČEJEVOLJA, SE
TUDI PRI NAS LAHKO KMETUJE

FRANCE KOVAČIČ Z
ROŽANČEGA

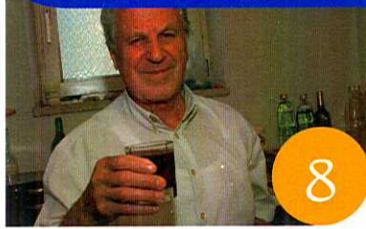
BLOKE S KONJSKEGA HRBTA

3

4

8

10

Bloški korak

glasilo občine Bloke
september 2004
letnik 5 | številka 4
cena: brezplačno | 500 SIT | \$ 4

Polje, kdo bo tebe ljubil

Stane Korenjak

Že velikokrat smo v našem časopisu objavljali fotografije, ki ste nam jih poslali bralci in je na njih Bloška planota pred petdesetimi in več leti. Ko zraven položimo fotografijo istega prostora od danes, sta si skoraj neprepoznavni, saj te lepe oble griče in hribe v celoti prekriva gozd. Pa tudi v polje se grmovje vztrajno zarašča. O tem v današnji številki piše tudi rojak iz Argentine.

Kmetijska politika v času socializma za kmeta res ni bila vzpodbudna. Toda sedaj smo v EU in ta skupnost je uvedla številne vzpodbude za kme-

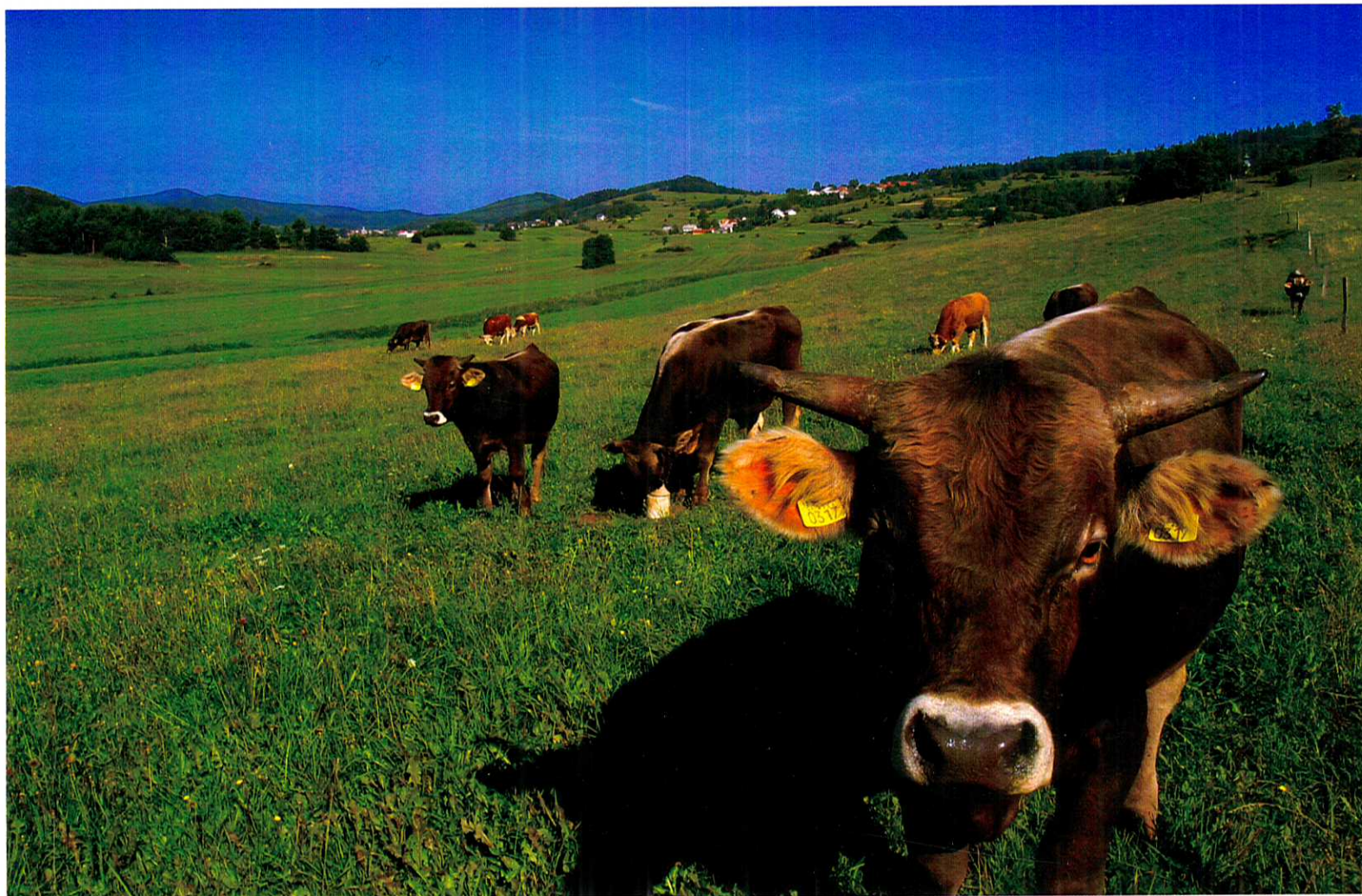
tovalce, ki se tudi pri nas poznajo. Njive in travniki so pokošeni in tistih »strnišč«, v katerih poganja smreka in bor je manj.

Pa smo s tem lahko zadovoljni?

Polje imamo zares očiščeno, vendar le to. Vse preveč sena se proda v balah na Gorenjsko in drugam. No tisti Gorenjci so pa zares neumni, da kupujejo drago seno in prodajajo poceni mleko. Pa najbrž ni čisto tako. Svoja polja imajo posejana z drugimi kulturami, ki zahtevajo več dela in znanja kot le košnja trave in zato tudi dajejo večji donos. Da pa te kulture uspevajo, je pa potrebno njivo dobro pognojiti.

Ker se razviti svet danes bori predvsem z viški hrane, so subvencije bolj usmerjene k ekstenzivnim tehnologijam pridelave, kar nam je pogodu, saj se ni treba ukvarjati še s prodajo. Nas bo pa še naprej preganjala mora: »Kdaj bo Bloke v celoti prerasel gozd?« Principi tržnega gospodarstva se pač vselej ne pokrivajo z ukrepi tekoče politike.

Pa nikar ne pojmo tisto žalostno pesem iz naslova.

Bloško jezero polno turistov

Bloško jezero je po obnovi in delni ureditvi obale za kopalce končno dobilo grobo podobo turistične točke. Letošnje poletje je bila slika jezera vse kaj drugega kot pred dvema letoma, ko je samevalo in propadalo in je bilo le še blatna luža. Turistov in domačih kopalcev je bilo letos toliko kot še nikoli. Ob koncu tedna je bilo že težko dobiti parkirni prostor blizu jezera in oziroma celo prostor za sončenje.

Takoj na začetku se je pojavila prva težava, ko je turizem pokazal zobe. Obiskovalci so pridno razmetavali smeti. Občina je hitro posredovala, ob jezeru so postavili sode za smeti in kemične WC-

je. Sodi so bili pogosto tako natrpani, da so smeti ležale že vse okrog njih, toda boljše nekaj kot nič. Lepo bi bilo, če bi postavili ob jezeru tudi kakšno klop, da bi se sprehajalci, ki jih ni bilo malo, lahko tudi malce usedli.

Problem je tudi piknik prostor za jezerom, kjer ni nič nenavadnega opaziti kup odpadkov, ki jih pustijo za seboj nevestni obiskovalci.

Kako rešiti ta problem?

Občina Bloke je na razpisu za projekt Ureditve Bloškega jezera poleg drugih ponudb dobila tudi ponudbo Fakultete za gradbeništvo, ki

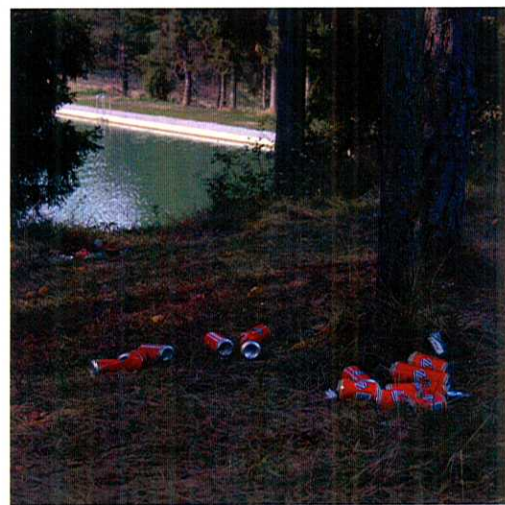
je bila še najbolj zanimiva in ugodna. Tako so s fakulteto podpisali pogodbo in naslednji mesec bodo Bloke gostile 25 študentov in 5 profesorjev, ki bodo v okviru seminarske naloge poskušali najbolj kvalitetno in z novimi idejami, po principu več glav več ve, določiti, kako naj bi jezero in njegova okolica tudi izgledala. Na podlagi kvalitetnih idej študentov se bo potem oblikoval projekt ureditve in upamo, da bo kmalu dobil podobo tudi v naravi.

Čeprav je do sedaj Bloško jezero le delno urejeno, je pokazalo, da je zanimivo za obiskovalce. Naslednji korak, ki pa je ga potrebno storiti, pa je, kako naj Bločani tržimo jezero, da bomo imeli kaj od njega in ne bomo pobirali samo smeti.

M. K.

Obiskovalci navdušeni ...

... narava malo manj!

Zales in Bočkovo dobila vodovod

V občini Bloke se je tudi letos nadaljevala aktivnost, ko naj bi dobila vsaka vas tekočo pitno vodo. Vodovod, ki so ga lani zgradili le do Hitenega, so letos podaljšali še za okrog 2 km in je dosegel Zales in Bočkovo. Celotna investicija je znašala 12 milijonov tolarjev. Občina pa je s tem projektom uspela na programu SAPARD, ki ga financira EU in ji je le-ta pokril 70% sredstev. Ostala sredstva so iz občinskega proračuna. Dela je uspešno izvedlo podjetje Demira d. o. o.

S pomočjo EU vodovod v Zalesu in na Bočkovem

Nadaljujemo z modernizacijo cest

Čeprav je bilo v zadnjih letih na Blokah veliko storjenega za modernizacijo cestne infrastrukture, je potrebno še marsikaj postoriti. Na jesen so tudi te aktivnosti stekle in gradbena dela so v polnem teku. Najpomembnejša pridobitev bo obnova odseka od Zakraja pa do odcepa Ravnik. Tu se bo cestišče razširilo, uredile se bodo bankine, predvsem osnovna zgradba ceste se bo na nenosilnem terenu dodatno utrdila. Nato bo sledila preplastitev z asfaltom. V tem paketu bo dobila tudi vas Mramorovo pri Strmici željeni asfalt in uredilo se bo še nekaj drugih »ozkih grl«. Celoten vložek bo tako znašal okrog 53 milijonov tolarjev. Okrog

dvajset milijonov je občini uspelo pridobiti preko Razvojne agencije za regionalni razvoj. Ostalo pa so lastna sredstva. Pripravljalna in zemeljska dela bo izvajalo podjetje Damira d. o. o., zaključna finančna dela pa SCT Ljubljana.

Obnova ceste Nova vas - Zakraj je v polnem zamahu

Kovinoplastika Lož raste že 50 let

Z znanjem, izkušnjami in sodobnimi tehnologijami usmerjeni v svet

V hitro razvijajočem se svetu tehnoloških sprememb je potrebno delovati hitro in učinkovito in pri tem uporabljati najnovejša znanja in spoznanja iz znanosti in poslovne prakse. Zato je med najpomembnejšimi izzivi 21. stoletja preoblikovanje organizacij v usmerjevalce sprememb. Tako preoblikovanje zahteva veliko poslovnega poguma in strasti vodilnih, da ustvarijo organizacijo, ki je dovzetna za inovacije in je pripravljena na spreminjanje že uveljavljenega delovanja, hkrati pa ustvarja novo, drugačno delovanje.

Kovinoplastika Lož d. d. je zrasla v eno najpomembnejših kovinsko-predelovalnih podjetij v Sloveniji in združuje tradicijo, izkušnje, rast, učenje in inovativnost. Organizirani kot enovito podjetje s petimi profitnimi centri in s številnimi hčerinskimi podjetji doma in na tujem si ne prestando prizadevamo vlagati v razvoj, znanje, kakovost, inovativnost in trg. Poslovanje skladno s pridobljenimi mednarodnimi certifikati, znanje, sodobne tehnologije in poslovne vezi, stekane v več kot 40 državah, nam omogočajo, da uspešno poslujemo na vseh jedrnih programih. S tem dokazujemo tržno usmerjenost, inovativnost, vitalnost in sposobnost prilagajanja tržnim zahtevam. Nenazadnje bomo letos 27. 11. obeležili 50. obletnico ustanovitve podjetja.

Širok spekter poslovnih dejavnosti predstavlja poseben izziv za skoraj 1200 zaposlenih, zato veliko pozornost posvečamo izobraževanju in usposabljanju vseh sodelavcev, saj smo prepričani, da je za naš dolgoročni uspeh ključnega pome-

na predvsem znanje. S teamskim delom in projektnim managementom, ob podpori zmogljivega softwera, učinkovito povezujemo pridobljene izkušnje z izzivi, ki jih soustvarjamo na mednarodnih trgih. Zato se na trgu predstavljamo kot idejni partner tako pri začetnem snovanju kot tudi pri oblikovanju in izdelavi izdelkov. Proizvodnja poteka na sodobni strojni opre. Zaradi zagotavljanja visoke produktivnosti, humanizacije dela in natančnosti vpeljujemo v proizvodni proces manipulatore in robote.

Kovinoplastika Lož ima dolgoletno tradicijo v politiki kakovosti, saj je prodor in obstoj na svetovnih trgih mogoč le s kakovostnimi in varnimi izdelki. Sistem kakovosti, ki smo ga negovali in razvijali vrsto let, smo v letu 1993 še uskladili z zahtevami standarda ISO 9001. Certifikat ISO 9001 je Kovinoplastika Lož pridobila januarja 1994. PC Orodjarna je v letu 1997 pridobila tudi zahteven certifikat kakovosti, ki ga podeljuje zveza francoskih proizvajalcev avtomobilske industrije EAQF. Pomemben del naše politike kakovosti je tudi skrben odnos do okolja, katerega poskušamo obvarovati že od samih začetkov podjetja. V letu 1998 je Kovinoplastika Lož kot tretje podjetje (in prvo večje industrijsko podjetje) v Republiki Sloveniji pridobila okoljski certifikat ISO 14001.

Za doseganje zastavljene poslovne vizije (ki se glasi: »Z razvojem lastnih zmogljivosti in sposobnosti, s strateškimi povezavami in akvizicijami na jedrnih poslovnih področjih bomo postali srednje veliko mednarodno kovinsko-predelovalno

podjetje, specializirano za področje mehanizmov odpiranja in zapiranja ter mejnega preoblikovanja pločevine, ki posluje po evropskih merilih obsega, kakovosti, dodane vrednosti in donosnosti«) bo na kadrovskem področju posebna pozornost posvečena razumni kontinuiteti zaposlenosti, profesionalnemu razvoju na vseh ravneh in spodbudnejšemu sistemu nagrajevanja. Na finančnem in trženjskem področju bomo večjo pozornost posvetili nadaljnji rasti obsega poslovanja, povečevanju dodane vrednosti, zagotavljanju dolgoročne donosnosti delniškega kapitala, rasti vrednosti podjetja, razvoju novih izdelkov in vsotpanju na nove trge, skupaj s tržno ofenzivnimi orodji in nadaljnjo internacionalizacijo poslovanja. Temeljni strateški cilji so: povečanje prodaje za 50% v 5 letih na 115 mio EUR, povečanje dodane vrednosti na zaposlenega na 40.000 EUR in stabilen donos delniškega kapitala 8%.

Novi izzivi, ki jih prinaša razvoj globalnih trgov in internacionalizacija poslovanja ter intenziven tehnološki razvoj, v mnogočem vplivajo na makroekonomske dejavnike. Z vstopom Slovenije v EU sicer ni prišlo do dramatičnih sprememb, saj je bila EU že do sedaj najpomembnejši trg za slovenska podjetja. Podobno velja tudi za Kovinoplastiko Lož. Seveda bomo sedaj, ko smo vstopili v Evropsko unijo, lažje poglobili naše konkurenčne prednosti; predvsem zaradi zniževanja nekaterih stroškov na področju logistike in nabave. Izvoz bo v Sloveniji še naprej glavni motor ekonomske rasti in glavni spodbujevalec pozitivnih ekonomskih pričakovanj. In pri tem igra Kovinoplastika Lož s skoraj 70% neposrednega izvoza pomembno regionalno in nacionalno vlogo izvozno usmerjenega podjetja (posredno pa s pomočjo povezanih in partnerskih podjetij Kovinoplastika Lož izvozi skoraj 90% proizvodnje). Prav tako ima Kovinoplastika Lož pomembno vlogo tudi v celotni kovinsko-predelovalni industriji Slovenije in širše, saj se po kriterijih dodane vrednosti, produktivnosti in obsega poslovanja uvršča v sam vrh podjetij kovinsko-predelovalne dejavnosti.

Aleš Tišlar

Veličasten kompleks Kovinoplastike Lož

Pogovor z Rafaelom Kraševcem o kmetovanju na Blokah

Če je volja, se tudi pri nas lahko kmetuje

NEKOČ JE NA BLOKAH OD KMETIJSTVA ŽIVELA VEČINA PREBIVALSTVA. Z VELIKO LJUBEZNIJO IN TRUDOM SO OBDELOVALI POLJA IN IN SI ZAGOTAVLJALI DOHODEK ZA PREŽIVETJE. ČAS PA JE PRINESEL NOVE DEJAVNOSTI, KI SO BILE DONOSNEJŠE IN SOCIALNO VARNEJŠE. KMETIJSTVO JE TAKO POSTALO STRANSKA DEJAVNOST. ČISTE KMETIJE, KJER JE TO EDINA DRUŽINSKA DEJAVNOST, NIMAMO VEČ. V ZADNJIH ŠTIRIDESETH LETIH SMO BILI PRIČA SILNEMU ZARAŠČANJU PREDVSEM SLABŠIH KOŠENIC IN PAŠNIKOV. Z VSTOPOM V EU PA SO TUDI TUKAJ RAZMERE DRUGAČNE. DRŽAVA JE UVEDLA DODATNE VZPODBUDE, KI DELAJO KMETIJSTVO SPET ZANIMIVO. O VSEM TEM SEM SE POGOVARJAL Z RAFAELOM KRAŠEVCEM S STUDENCA. PRED DOBRIM DESETLETJEM JE NEKAKO ZAČUTIL, DA MU JE KMETOVANJE VENDAR »PISANO NA KOŽO«. PREVZEL JE DOMAČO KMETIJO, JO V CELOTI POSODOBIL TER SPREJEL IZZIV ČASA. DANES JE V CELOTI VPET V KMETIJSTVO. BLOŠKE KMETE PA TUDI PREDSTAVLJA V IZPOSTAVI IN OKRAJNI KMETIJSKI GOSPODARSKI ZBORNICI V POSTOJNI.

Po osnovni šoli si se izučil za obrtno dejavnost, ki si jo več let uspešno opravljal. Kasneje si prevzel domačijo, kjer sedaj kmetuješ. Kaj se bolj počutiš? Kmet ali obrtnik?

Ja, ja. Malo presenetljivo vprašanje, pri katerem se kdaj pa kdaj tudi sam zalotim. Vsesko-

darsko poslopje zgradil na robu vasi, kjer je dovolj velik prostor za delo tudi s težko mehanizacijo.

Ko sem imel močnejše stroje, sem seveda lahko obdeloval bistveno več zemlje, kot jo je imela naša domačija. Uspelo mi jo je nekaj dokupiti, ostalo pa imam v najemu. S sosedi in predvsem

moč pričakovati. Tega se zelo zavedamo vsi, ki kmetujemo. Tako smo se medsebojno že marsikaj dogovorili in združili zemljišča. To dogovarjanje pa se praviloma konča pri lastnikih zemljišč, ki teh ne obdelujejo sami, pač pa jih dajejo v najem. Čestokrat živijo tudi kje drugje, v mestu ali podobno. Zemlje niso pripravljeni prodati, ker ima razmeroma nizko ceno, zamenjati pa tudi ne, saj jih je strah, da bo to menjava na slabše in se bodo uštelili. Koristi pa tako in tako ne bodo imeli. Za začetek je nujno, da o tem problemu nekoliko več razmišljamo in se pogovarjamo. Kasneje pa pričakujem tako od občine, predvsem pa od države, da bo uvedla stimulative ukrepe, ki bodo bistveno bolj vzpodbujali združevanje zemlje kot sedaj.

Bloška planota ima razmeroma visoko nadmorsko višino. Zaradi tega je moč pridelovati le nekatere kmetijske kulture. Ali bi se razen pašno-travniške reje goveda dalo še kaj proizvajati?

Zaradi subvencij države, ki se dajejo na površino zemljišč, je danes vsekakor prisotna špekulacija, kako pobrati le-te, travo na hitro pokositi, potem pa seno dobro prodati. Ta račun se na daljši rok gotovo ne izide. Samo v košnjo trave in prodajo sena je vložek dela in znanja daleč premajhen, da bi »obogateli«. Smiselna rešitev je v kulturah, ki zahtevajo več dela, predvsem pa znanja. Tukaj nam država (in družbena klima) ponuja

"Hlev še ni star 20 let pa je že tehnološko zastarel. Prej ali slej se bom moral odločiti za povečanje in predlavo objekta"

zi od otroštva mi je predstavljalo delo na polju in v hlevu nekaj težkega, vendar prijetnega, domačega. Danes v osnovi živim od tega dela. Torej sem kmet.

Kaj vse si moral postoriti, da si posodobil kmetijo?

Krajinska zasnova bloških vasi, kjer so domačije strahovito stisnjene druga ob drugo, ne omogoča posodabljanja kmetijske proizvodnje, še zlasti če se odločiš za živinorejo, to je pridelavo mleka in mesa. Ti mali »borjači«, kjer še najmanjšega voza ne moreš obrniti, ne omogočajo sodobnega kmetovanja. Zato sem se odločil in si hišo ter gospo-

"Poslušajte glas srca ... za kmetovanje je potrebno tudi veselje."

drugimi kmeti se mi je uspelo dogovoriti, da smo si nekatera zemljišča medsebojno prodali, oziroma zamenjali. Tako imam sedaj vsaj del zemlje, kot je na primer pašnik s 16 ha, v večjem kosu.

Kako čutiš veliko razdrobljenost zemljišč? Kaj je moč tukaj storiti?

Tako majhne parcele, kot so na Blokah, najbrž ne najdeš nikjer v Sloveniji. To je vsekakor velika težava pri kmetovanju. Sam obdelujem toliko parcel, da jih niti prešteti ne znam. Kakšnega intervencijskega posega države v tržnem gospodarstvu, kjer bi združevanje izvajali prisilno, ni

predvsem ekološke kmetijske proizvode. Seveda bodo ti morali imeti ustrezen eko certifikat, prepoznavno blagovno znamko in tudi ustrezno ceno. Sama od sebe se ponuja pridelava krompirja. Zaradi hladne klime ga že sedaj na Blokah pridelujemo popolnoma naravno. Zaradi lahke zemlje je odlične kakovosti in tudi pridelki so dokaj visoki. Tukaj je potrebno le povečati proizvodnjo, dodati blagovno znamko in prepoznavno embalažo ter se podati na trg. Kdor se bo za to odločil, ima gotovo velike možnosti, da uspe.

Kmetijska zadruga Cerknica nas je pred leti

vzpodbuja za setev žit, ki se lahko pridelujejo le po ekstenzivni tehnologiji. To so predvsem pira, rž, ajda in podobno. Te izdelke trg zelo išče. Morda bi le kazalo poskusiti.

Kmetijstvo je enako kot druge gospodarske dejavnosti pod stalnim pritiskom novih tehnologij in proizvodov. Pri nas imamo sistem svetovalnih služb, ki delujejo preko KGZ. Le-te naj bi skrbele predvsem za prenos znanja. Kako ste kmetje zadovoljni z njimi?

Država je doslej kar veliko vlagala v delo svetovalne službe. Ponekod je sodelovanje teh služb in kmetov dobro, drugod slabše. Veliko je seveda odvisno od osebne odgovornosti svetovalca. Rezultat se v končni obliki pokaže v uspešnosti poslovanja kmetov oziroma proizvodih, ki jih ti dajejo na trg. Pri nas so šli ti rezultati v zadnjih letih rakovo pot. Tako nam je na Blokah Kmetijski zavod ukinil svetovalca, kar je zelo škoda. Vsekakor se bo morala Kmetijsko gospodarska zbornica, kot nosilec te dejavnosti, še veliko truditi, da bo to sodelovanje bolje delovalo. Svetovalci ne bodo smeli biti le državni uslužbenci, pač pa stimulatивно nagrajeni od uspešnosti poslovanja končnega proizvajalca in predvsem novih tehnologij, ki jih bodo pomagali uvesti.

Pa še direktno vpašanje. Ali se danes splača kmetovati?

Kmetovanje je zahtevno in odgovorno delo. Ob upoštevanju vseh dejavnikov in dobrem gospodarjenju je dohodek na kmetiji zadovoljiv. Glavna težava se pojavi »za tem«. Če hočeš kmetovati tudi jutri, moraš slediti razvoju tehnologije, ki zahteva neprestana vlaganja. Na primer: imam gospodarsko poslopje – »štalo«, ki še ni stara dvajset let, pa je že tehnološko zastarela. Živina ima priveze in podno odgojevanje. Sodobna (cenejša) proizvodnja pa je v hlevih s prosto rejo. Prej ali slej se bom moral odločiti za povečanje in predlavo objekta, kar pa ne bo poceni in bo »požrlo« vse prihranke.

Kaj meniš, kakšne bodo v bodoče bloške kmetije?

Zaradi razmeroma majhnega izbora kmetijskih kultur, ki se lahko pridelujejo na Blokah, bo to gotovo kmetija, ki bo imela še neko storitveno dejavnost ali pa bo en član zaposlen drugje. Za manjše kmetije bi bil gotovo zanimiv kmečki turizem, saj je kosček mesa, ki ga prodaste kot zrezek na krožniku, petkrat ali desetkrat dražji od onega, ki ga jaz prodam na kavljju v mesnici.

Kaj lahko rečete tistim, ki danes razmišljajo, ali posodobiti kmetovanje ali pa to dejavnost opustiti?

Poslušajte glas srca. Ali vam kaj pomeni to, da vam je dano položiti zrnje v zemljo, iz katerega zraste bilka in klasje, ki ga požanjete, omlatite, zmeljete v moko ter še spečete kruh in ga nato pojedete? V nobenem drugem poklicu si tega razkošja ne morete privoščiti. Za kmetovanje je potrebno tudi veselje.

Pogovarjal se je: Stane Korenjak

Kdaj ADSL na Blokah?

ADSL (ASYMETRIC DIGITAL SUBSCRIBER LINE) JE SODOBNA MODEMSKA TEHNIKA PRENOSA PODATKOV, KI DELUJE Z VIŠJO HITROSTJO V SMERI PROTI NAROČNIKU IN NIŽJO PROTI PONUDNIKOM STORITEV.

Uporabnikom poleg občutno višjih hitrosti prenosa podatkov v primerjavi s telefonskim omrežjem nudi tudi stalno fizično povezavo do ponudnikov storitev.

ADSL je nadgradnja ISDN naročniškega razmerja in vse njegove funkcije ostanejo nespremenjene kljub hkratni uporabi stalne ADSL zveze.

Pogoj za ADSL priključek je delujoče ISDN naročniško razmerje.

Poleg kvalitetne in hitre internetne povezave pa ADSL nudi tudi druge multimedijske storitve. In ker imamo na Blokah težave z gledanjem določenih TV programov, je ADSL zanimiv tudi s tega vidika, saj omogoča sprejem velikega števila dodatnih TV postaj.

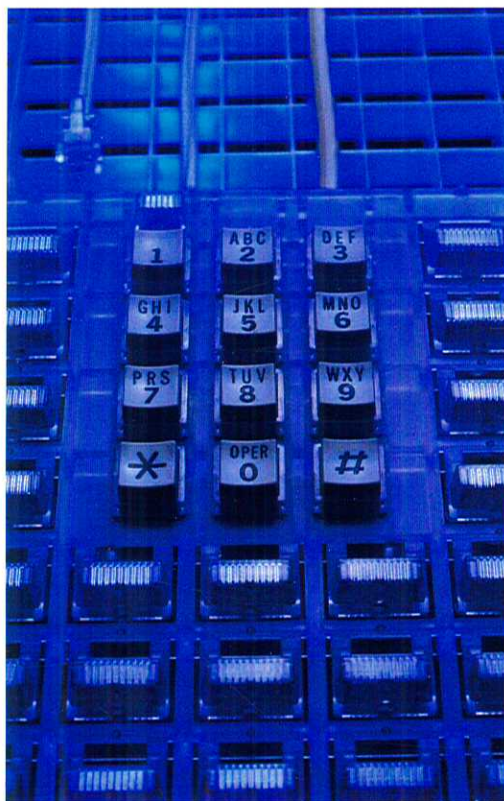
Vse to v razširjeni obliki je moč prebrati tudi na domači strani Telekom Slovenije, kjer med drugim vzemo za podatek, da ima trenutno v Sloveniji možnost uporabe ADSL zveze že blizu 90 % telefonskih naročnikov. V naši sosesčini so to naročniki iz Cerknice, Rakeka, Ribnice, Starega trga pri Ložu in Velikih Lašč. Bloke pa zaenkrat ostajajo siva lisa na zemljevidu, kjer še vedno peščimo po internetnih poteh.

Telekom za posamezne prošnje za ADSL priključke z našega področja najbrž ni zainteresiran, saj na to gleda predvsem skozi zaslužek. Po drugi strani pa je na Blokah vse več uporabnikov interneta, ki si želijo in potrebujejo ADSL povezavo.

Po neuradnih informacijah je za Telekom zanimiva šele skupina 30 do 40 uporabnikov iz iste telefonske centrale, ker jim šele tako število naročnikov finančno opraviči investicijo v širitev centrale oziroma ponudbe.

Zaradi naštetega bomo Bločani najprej prišli do hitrih internetnih povezav, če bomo Telekom »zasuli« z naročili priključkov ADSL, kar lahko opravimo kar na njihovi domači strani: <http://www.telekom.si>.

Rado Ponikvar

ABAKOS, GRAFIČNI STUDIO CERKNICA
ANTON STRLE PUDOB
AREA-LINE D.O.O. CERKNICA
AVTO M CERKNICA
AVTO-POMOČ URH D.O.O. PODSKRAJNIK
AVTOPREVOZNIŠTVO FRANC KNAVS S.P. RAVNE NA BLOKAH
AVTOPREVOZNIŠTVO KLANČAR VOJKO S.P. NOVA VAS
AVTOSERVIS KRAŠEVEC BOJAN S.P. STUDENEC NA BLOKAH
BAR LOVEC NOVA VAS
BAR PRI DOMINU NOVA VAS
BETI D.D. METLIKA
CVETLIČARNA IVAN KRANJC CERKNICA
CVETLIČARNA VIJOLICA STARI TRG PRI LOŽU
DANPOL D.O.O. VELIKE BLOKE
DEBELI BAR CERKNICA
ELAM D.O.O. CERKNICA
ELCA D.O.O. CERKNICA
ELGO-LINE D.O.O. PODSKRAJNIK

Najprej so pilili kocko

NOVEMBRA LETOS BO MINILO NATANKO POL STOLETJA, KO SE JE V LOŠKI DOLINI »RODIL« OBRATNO KOVINSKO PODJETJE LOŽ. RAZSELJE-NI POSAMIČNI OBRATI PO VASEH V DOLINI SO NUDILI IN DAJALI DELO IN ZASLUŽEK TER BOLJŠE POGOJE ZA PREŽIVETJE TUDI BLOČANOM IN BLOČANKAM.

PRED DNEVI SEM JIH NEKAJ TUDI OBISKAL IN NJIHOVE POGOVORE, POLNE ODLIČNEGA SPOMINA NA TISTE ČASE, STRNIL V TEH NEKAJ VRSTIC.

S KOLESI NA DELO V PUDOB

Davnega leta 1959, ko je tudi na Blokah že trkala jesen, so se štirje mladi fantje z Rožančega, Hribarjevega in Lovranovega odločili za delo v Loški dolini, kjer je že peto leto uspešno delovalo takratno Obrtno kovinsko podjetje Lož.

Dore Modic in njegov sosed Franc Kovačič z Rožančega, France Intihar s Hribarjevega in Alojz Seljak z Lovranovega so se kar s kolesi napotili od doma na delo v Pudob. Takih in podobnih dni je bilo vse do njihove upokojitve kar nekaj. Prašne makadamske ceste so bile dolga leta njihovi zvesti spremljevalci na njihovi vsakdanji poti. Po trideset kilometrov v eno stran in prav toliko tudi nazaj bi bilo že za mnoge v Dolini kar dober »šiht«. Poleti jih je pestila vročina, pozimi sneg in mraz. Da jih ne bi doma zadržali zameti, so si v delovnih dneh poiskali prenočišče kar na nekem svinjaku v bližnji vasi, čeprav ni bilo v njem niti elektrike niti tople pečice. Tam so vztrajali, dokler niso zmogli vsakodneвне poti do doma.

Kaj kmalu so kolesa zamenjali z mopedi, mopede s težjimi motorji in pozneje s fičoti. Ko so leta 1974 odprli nov obrat Kovinoplastike v Novi vasi, so se že nekaj let prej vsi vozili s svojimi avtomobili na delo. Tiste ozeblin, ki sta jih dobila na motorjih France Kovačič in Dore Modic, pa sta kaj kmalu pozabila.

Od Sv. Duha, takratnega Krajiča, se jim je leta 1961 pridružil še Stane Kraševac, ki je po 28 letih dela v Kovinoplastiki odšel v pokoj, kamor sta

za njim odšla po 31 letih zvestobe Kovinoplastiki tudi France Intihar in Dore Modic. Le Alojz Seljak je po 18 letih zapustil Kovinoplastiko in se zaradi bližine nove službe v Cajnarjih zaposlil v tamkajšnji Iskri.

Vsi našteti bloški »kovinarji« so bili skupaj kar 140 delovnih let zaposleni v Kovinoplastiki, zdaj pa so skupaj že 80 let v pokoju. Vsi so začeli s piljenjem kocke kot navadni delavci. Za začetnike je bilo to delo dokaj zahtevno in natančno. Piljenje kocke je bila dobra preizkušnja vztrajnosti, potrpežljivosti... Bila je to nekakšna vstopnica, izpit za redno zaposlitev. Seveda so to preizkušnjo vsi uspešno prestali in zatem poleg obilice dela v tovarni in doma še vedno našli dovolj časa za dodatno izobraževanje ob delu. Franc Kovačič, zdaj živi v Cerknici, pa je celo diplomiral na univerzi in ga v Bloškem koraku posebej predstavljamo.

VESTE, TEŽKO SEM GLEDAL LENUHE

Aleksander Modic – Glinšček po domače, iz Rožančega je doma. Domačini in okoličani ter nekdanji sodelavci v Kovinoplastiki ga poznajo kot Doreta, ki se je že pred 14 leti po dobrih 31 letih dela v tovarni poslovil od njih. Polovico od teh let se je vozil od doma na delo v Loško dolino. Od navadnega delavca je s sposobnostjo in nenehnim dodatnim izobraževanjem, kateremu so v Kovinoplastiki vedno namenjali veliko mero pozornosti, delal za rezkalnim strojem, zatem na pantografu, bil vodja izmene v orod-

jarni. Po letu 1974, ko je bil odprt obrat Kovinoplastike v Novi vasi, pa je bil vodja obrata obeh tedanjih TOZD – ov Roto Lož in Okovje Lož.

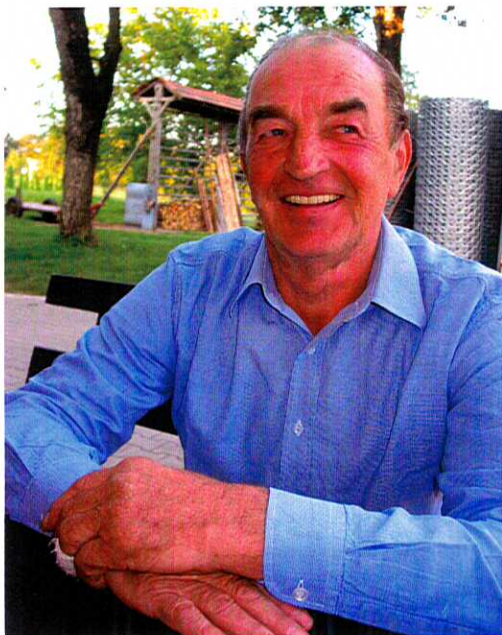
Pri svojem dolgoletnem delu z ljudmi in stroji je Dore spoznal marsikaj. Pogoltnil je tudi marsikatero pikro na svoj račun, le lenuhov ni prenesel. Toliko bolj so se mu »usedli« v želodec, kolikor bolj so morali drugi delavci več delati namesto njih. K sreči jih ni bilo veliko, bili pa so! In zdaj se Dore vprašuje, kako je to mogoče, da nekatere delavce, tudi dobre, enostavno odslovijo!

Pri Glinščekovih so kljub obilici dela gospodarja Doreta imeli zgledno urejeno kmetijo in ženi Anici so bila naložena težka bremena kmetije. Zdaj so se ta nekako prevesila na gospodarjeva pleča s sedmimi križi.

DELAVCI SO SKORAJ BREZ PRAVIC

Tako meni Franc Intihar, Zimec po domače, s Hribarjevega, ko primerja prejšnji delavski razred z današnjim, ki ostaja skoraj brez zaščite. Na svoje delo v Kovinoplastiki ga vežejo mešani spomini. Delo je bilo zahtevno in odgovorno, tudi plača ni bila bogve kaj, vendar vedno je pa bila! Tudi France je začel kot orodjar, delovni staž pa zaključil kot vodja izmene.

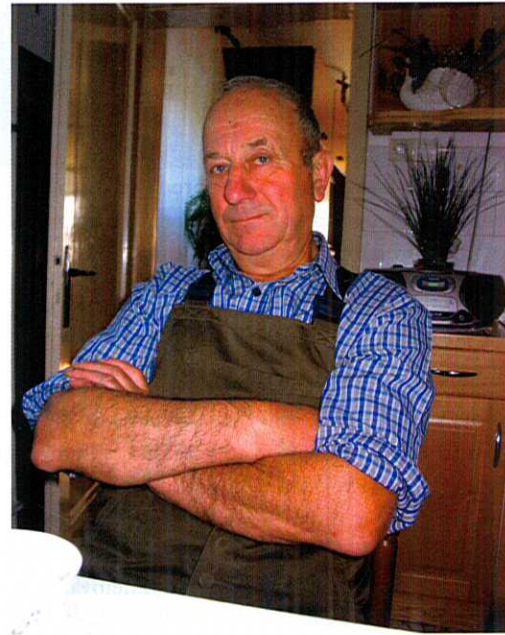
In kaj počne sedaj, ko je že 15 let v zasluženem pokoju? Osem govedi je še pri hiši. Dovolj za skrb in delo, pravi. Stroji pa le rešujejo nekdanja težaška opravila na njivah, travnikih in v gozdu, predvsem pa na strminah, ki jih okoli Hribar-

Dore Modic

France Intihar

Alojz Seljak

jevega ne manjka. Z nekaterimi suhorobarskimi izdelki pa pri Zimčevih nadaljujejo hišno tradicijo, ki zaživi predvsem v poznojesenskih in zimskih dneh.

LAS JE KRCELJ

Alojz Seljak z Lovranovega se še dobro spominja prvih dni in vožnje s kolesom od doma v Pudob, kamor so šli brusit kocke, kjer je bila natančnost še najbolj cenjena vrлина. Las razlike je za mnoge mojstre pomenil že krcelj.

Tudi Lojze je začel v tedanjem Obrtno kovinskem podjetju v Pudobu kot orodjar, v Novi vasi pa je bil izmenovodja. Z izobraževanjem ob delu si je pridobil vrsto kvalifikacij. Ko je po 18 letih dela zapustil Kovinoplastiko in se zaposlil v bližnjih Cajnarjih kot delovodja strojnega oddelka, se je velikokrat spominjal dobrih in prijateljskih odnosov med delavci in tudi njihovimi predpostavljanimi. Vedno smo si bili pripravljeni priskočiti na pomoč, pa naj je šlo za delo v tovarni ali pri gradnji domače hiše ali gospodarskega poslopja. Zdaj te vrline menda ni več! Škoda!

Lojze Seljak je v penziji že 16 let, vendar ne miruje. Dela na kmetiji, ki je bila nekoč kovačija, nikoli ne zmanjka. Pozimi pa še naredi kakšno kuhalnico, kot pravi, da mu ni ravno dolgčas.

Potok Trojiščica je nekoč v njihovi kovačiji »gonil« norca. Kar pet kovačev je imelo vedno polno dela. V sosesčini so pele žage, hropli mlini, zdaj pa je v tej Dolini miru, kot jo sami imenujejo, zares mir in o tem miru ter življenju Seljakove, Prhajeve, Stebrove, Koroščeve, Bočkove in še katere domačije bomo pisali v praznični številki Bloškega koraka.

POLN REVME, DA JO KOMAJ NOSI

Stane Kraševac domuje pri Sv. Duhu. V Kovinoplastiko je prišel leta 1961 kot skoraj tridesetletni mladenič in ji ostal zvest celih 28 let, vse do up-

okojitve. Prej je bil vrsto let pismonoša na glavni ljubljanski pošti. Začetek v Pudobu je bil težak, se spominja Stane, saj je moral od doma peš v Novo vas. Od tam je v Loško dolino vozil nekakšen avtobus, ki so mu delavci rekli drvarnica. Namenjen je bil za prevoz polizdelkov, služil pa je tudi za prevoz ljudi. Pa še tega so kaj kmalu ukinili in takrat je veliko delavcev z Blok in Loškega Potoka prenehalo z delom v Pudobu oziroma v takratnem Obrtno kovinskem podjetju Lož.

Poleg Staneta so z delom z njegovega konca planote vztrajali še Jože Perušek od Krampļev in Milan Sernel iz Rut. Kolesa, mopedi in motorji so bila najčesča njihova prevozna sredstva. Takrat so delali le v eni in sicer jutranji ali dopoldanski

izmeni in takrat si je Stane nabral toliko revmatizma, kot pravi, da ga sedaj komaj nosi.

Stane Kraševac je bil najprej orodjar, zatem pripravljalec delovnih mest, v Novi vasi pa je končal kot izmenovodja. Iz cerkniškega Bresta pa je za njim v Kovinoplastiko prišla tudi njegova žena Ana, ki je v Kovinoplastiki ostala celih deset let, vse do upokojitve leta 1988.

Jesen življenja preživljata v lično urejeni hiši pri Sv. Duhu. Sadovnjak in vrt poln cvetja in jesenskih pridelkov pa zgovorno potrjujejo, da jima dela zares nikoli ne zmanjka.

Tone Urbas

Generalna sponzorja:

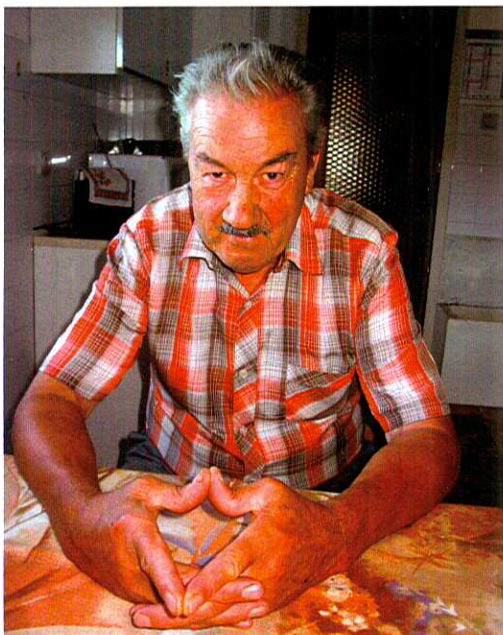
FRAGMAT IZOLIRKA SCT

Sponzorji:

LHB AERODROM LJUBLJANA NOVOLIT KOVINOPLASTIKA LOŽ KIG TEKSTIL

Medijski sponzorji:

RADIO 94 RADIO UNIVOX NOTRANJSKE NOVICE TUR SERVIS

Stane Kraševac

France Kovačič

France z Rožančega

POČITNIC JE KONEC, ZA ŠOLARJE SE JE ŠOLA ŽE ZAČELA, ŠTUDENTI PA JIH ZAKLJUČUJEJO ZDAJ. FRANCETOVA ZGODBA JE KOT NALAŠČ ZA TA ČAS, SAJ POKAŽE, KAKO JE IZOBRAZBA POMEMBNA IN DA VČASIH NI BILA TAKO SAMOUMEVNA, KOT JE SEDAJ. VELIKO ODREKANJA IN POLEN POD NOGE JE DOŽIVEL, VENDAR SE NI VDAL IN JE ZATO DOSEGEL, KAR SI JE VEDNO ŽELEL IN ŠE VEČ.

France je svoje otroštvo začel na Rožančnem kot predzadnji, peti otrok pri Kovačičevih. Rodil se je 26. februarja 1933 in ko je šel v šolo k Sv. Trojici, je bilo to tik pred vojno. L. 1940 je začel s prvim razredom, šola je bila takrat bolj tako, prvi razred posebej, vsi drugi pa skupaj. Poleg tega pa se je pripravljala še vojna in po prvem razredu šole ni bilo več. V drugi razred je mali Franci potem hodil med vojno, v šolo, ki so jo organizirali Italijani, toda še pred zaključkom drugega razreda so prišli vojaki in aretirali učitelja, s čimer se je šolanje za nekaj časa zaključilo. No, med vojno so tudi partizani nekajkrat organizirali pouk, tako za kakšnih 14 dni, toda to ni bila prava šola, bila je bolj propagandnega značaja. Šele po vojni se je zopet vrnil v šolske klopi in dokončal še tretji in četrti razred, petega pa ni, ker je bil v celem šolskem letu prisoten le 35 dni.

»Pa koga je učenje brigalo, v šolo sem rad hodil le zaradi družbe,« je povedal, »tako ali tako je bilo takrat mnenje, da je izobrazba za gospodo, kmečki otroci pa tega ne potrebujejo za delo na kmetiji«. S tem se je strinjal tudi France in je zato rajši pomagal očetu, kot pa hodil v šolo. Njegova izobrazba se je torej končala s četrtim razredom osnovne šole. Doma je bilo potrebno postoriti marsikaj, živeli so bolj siromašno, sestra je umrla med vojno, brat pa je bil ubit po vojni, tako da je bil poleg očeta sedaj France edini moški pri hiši, potrebno pa je bilo narediti marsikaj in za šolo je zmanjkalo časa.

France je odrasčal in kmalu dobil poziv na predvojaško. Na predvojaški so mlade fante pripravljali za vojake in nekdo mu je tam rekel, če ne znaš cirilice, te imajo v vojski za polpismenega, kar pa France ni hotel biti. Šele takrat

je spoznal, da zelo malo ve in je sklenil, da se bo naučil brati cirilico. Sposodil si je nekaj učbenikov, šel v Ljubljano po nekaj časopisov in kaj kmalu je znal tekoče brati cirilico. Ko je ugotovil, da se lahko uči tudi sam, je začel še z matematiko, počasi in vztrajno, če pa česa ni razumel, je pač vprašal koga, da mu je kaj razložil in ker ga je zanimalo, je kmalu dojel osnove ...

Prišel je čas za odhod v vojsko. Za 20 mesecev se je poslovil od domačih in se odpravil v Zader, kjer je bil razporejen v topništvo za daljinovišnomerca. Tam je moral spet obiskovati pouk, kjer se je učil trigonometrijo, kvadriranje, kubiranje, korenjenje, ... toda to mu ni več delalo preglavic, saj mu je bila sedaj matematika všeč in tudi zanimala ga je. Rad se spomni, da je nekoč učitelj napisal nalogo na tablo. Kar nekaj jih je šlo reševati problem, nihče je ni znal rešiti, pa pride na vrsto France, ki je kar stresel rešitev iz rokava. Učitelj ga vpraša: »Kakšno izobrazbo imaš pa ti?« France pa odgovori: »štiri razrede osnovne šole!« Še v kantini so se poveljniki med seboj pogovarjali, kako je neki Slovenec s štirimi razredi bolj pameten od gimnazijcev. Francetu se je to zdelo čudovito in spoznal je, da se lahko uči in je v tem lahko tudi zelo uspešen.

Vojske je bilo konec, prišel je domov in potrebno si je bilo najti službo, ki jo je dobil pri Zidarku Kočevju. Nekaj časa je delal tam, so pa takrat iskali delavce v Kovinoplastiki in ker zidanja čez zimo pri nas ni bilo, moral bi iti na Reko, se je tako odločil za Kovinoplastiko.

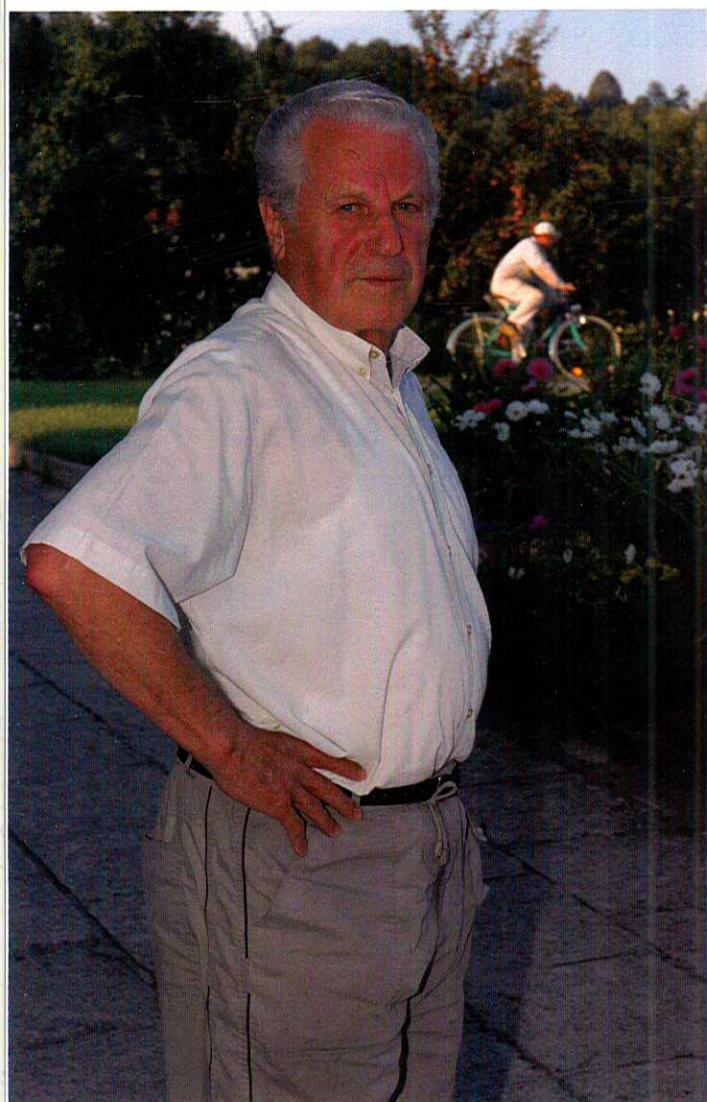
Leta 1959, ko je bila Kovinoplastika stara dobra štiri leta in ni imela še sedeža v Ložu, pač pa je delovala po različnih obratih, je France dobil tam službo kot štiristodvaindevetdeseti delavec. Mladi France, še sveže poročen z ženo Marijo z Lovranovega, je začel svoje prve korake v novi službi, v orodjarni. V tistem času ni bilo prevoza, kot je sedaj, in pozimi je bilo težko v službo, zato je večji del zime, vsaj v začetku, med tednom živel v Loški dolini, med vikendi pa se je vračal domov s svojim motorjem. »Kot cigani smo se selili po dolini!« se je zasmel.

No že čez nekaj časa so v tovarni opazili, da je učljiv in zelo sposoben mladenič. Njegove skice orodij so bile zelo dobre, zato so mu predlagali, da bi začel delo v konstrukciji. V tistem času je Kovinoplastika organizirala tudi poklicno šolo, saj je bil najvišji strokovni poklic pri zaposlenih kovač. Seveda se je France takoj vpisal v šolo ob delu in jo tudi zelo uspešno dokončal. Po tem izobraževanju pa je bila organizirana še tehnična šola in seveda je bil spet zraven. Tu pa so se začele težave, saj so ga zbadali zaradi tega, kasneje pa so mu nadrejeni že odkrito grozili, češ kaj hodi v šolo, naj neha. France pa jih je odločno zavrnil, da ne bo, ker hoče vedeti, kaj dela in kako se kaj računa. Zaradi tega so mu celo zmanjšali že tako borno plačo. On pa je vztrajal in po petih letih dokončal še tehnično šolo. Ko se spomni za nazaj, je bil verjetno povod za polena pod noge strah nadrejenih brez šol, da bi bil delavec bolj izobražen kot oni.

France se na to ni veliko oziral, imel je željo, da bi nekoč imel poklic in svojo največjo željo je izpolnil, ko je dokončal tehnično šolo. Ni pa se ustavil pri tem, čez čas je bila organizirana tudi možnost za vpis na strojno fakulteto in štirje so se odločili še za to. Ko pa je podjetje odločilo, da ne potrebujejo inženirjev, so ta projekt ukinili in vsi, ki so se prej za ta korak odločili, so odnehali, le France se s tem ni sprijaznil in se je na svojo roko vpisal še na fakulteto. Ko se spomni, je bilo kar težko, dopoldne služba, popoldne pa šola, doma pa je bilo takrat že troje otrok, žena in starši, ki so vsi živeli od Francetove plače. Še žena mu je prigovarjala, naj ne hodi v šolo, ker je že dovolj težko, toda ni se odpovedal izobrazbi.

Po treh letih voženj v Ljubljano in pri svojih 39 letih je zaključil študij, pa še dva meseca in pol pred vsemi drugimi, se je pohvalil. Ni mu dalo miru, ko ga je nekoč profesor vprašal, od kod je in če misli narediti študij. France pa mu je odgovoril: »Z Blok sem. Kar se tiče pa študija, saj je za ljudi, a ne? Naredil ga bom, se bom pa potrudil, da ga naredim med prvimi.« Nekateri so se mu smejali, toda kar je rekel, tega se je tudi držal.

Tudi na Blokah v tistih časih ni bilo lahko živeti.

France Kovačič sedaj živi v Cerknici

Velikokrat, ko je šel v gozd posekat kakšno smreko ali pa le počistiti, če je kaj polomilo, je bilo naznanjeno in prišel je policist in logar, da mora plačati kazen za sečnjo na črno. Plačal je kazni, enkrat je moral celo na sodišče zaradi sečnje, ki je sploh ni storil, pa mu spet niso verjeli in so mu dali zelo veliko kazen. Polena pod noge so mu metali od vsepovsod, še iz takratne krajevene skupnosti. V knjigah je tudi bral o reorganizaciji malih kmetov v Ameriki in je spoznal, da tudi v kmetijstvu ni prihodnosti, zato se je odločil, da se preseli. »Pa naj mečejo polena pod noge komu drugemu!« je dejal. Najprej je razmišljal o Loški dolini, vendar se mu je zdela še vedno preveč zaprt kraj. Iskal je kaj bolj odprtega, z dostopom v Ljubljano ali Postojno, kar je Cerknica bila.

V službi mu je takrat šlo tudi kar dobro, saj mu je izobrazba, ki si jo je pridobil, omogočila tudi

več napredovanj. Težave je imel le z razpisom za direktorja INOX-a, na katerega se je prijavil. V obratu so si ga želeli za direktorja, težave je imel le z občinsko kadrovsko komisijo, ki ga ni hotela podpreti, ker ni imel moralno-političnih kvalitete, katere so morali imeti vsi vodilni. Po domače: ni bil komunist in tudi nikoli si ni želel biti. Spet se je zasmel: »Tako je bilo, kakšen je lahko kradel ter goljufal in če je bil v partiji, je imel moralno-politične kvalitete.« Šele po dveh mandatih, osmih letih, ko je bil že direktor pa mu je postalo vseeno kaj si na komisiji mislijo. »Pa kaj bi se sekiral, delavci so me izbrali, za drugo mi pa ni bilo mar,« je dejal.

Tako je France na tem položaju dočkal tudi svojo upokojitev leta 1990, toda kljub temu je podpisal s podjetjem še pogodbo za izpeljavo projekta v Novi vasi.

Sedaj zaslužen uživa svojo penzijo, vendar mu ni nikoli dolgčas. Skoraj vsako jutro se z ženo odpravita na sprehod proti Rakeku. Doma ima pa vedno dovolj dela z vrtom, prideluje tudi svoje vino, če pa nima kaj drugega za početi, pa se rad usede h knjigam in rešuje matematične probleme. Pozimi ždi za knjigami tudi po dva meseca, pa ne zato, da bi se kaj navadil, mu je pač všeč, da obnavlja svoje znanje in telovadi možgane.

Če bi še enkrat živel, je povedal, bi verjetno naredil podobno. »Življenje je bilo vedno lepo, vsaj zame je bilo lepo,« je dejal. Besede resnično uspešnega človeka, ki ima rad red in disciplino, še posebej pri sebi. Odločen in zavzet, ki vedno stori, kar reče in nič mu ni prehudo, važen mu je le cilj. Če bi bilo več takšnih ljudi, bi bil svet zagotovo lepši.

Matej Kljun

Volčje

Slovenski smučarski muzej

NA VOLČJEM, V NAROČJU UREJENEGA BLOŠKEGA JEZERA, MED ŠTEVILNIMI, NEKDAJ VIKEND HIŠAMI, KI SO SKORAJ ŽE V VEČINI SPREMENILE SVOJO PRVOTNO NAMEMBNOST, RASTE OB HIŠI ZAKONCA ŠTEFKE IN JANEZA GOVCA NOVA HIŠA, KI BO KMALU POSTALA V CELOTI MUZEJ, NAMENJEN SLOVENSKEMU SMUČANJU. V NJEM BOSTA TUDI BLOKE IN BLOŠKI SMUČAR NAŠLA SVOJ PROSTOR.

V hiši z nekaj manj kot 200 kvadratnimi metri uporabne površine bo dobra četrtina namenjena zgolj bloškemu smučanju. V Ljubljani sicer že obstaja Muzej športa, nova hiša na Volčjem pa bo nekakšna njena podružnica. Za njeno bogato vsebino bo po strokovni strani skrbel profesor športne vzgoje Uroš Govc, ki pravi, da je osnovna zbirka že pripravljena, za kar sta v veliki meri poskrbela naša znana zbiratelja tovrstnega blaga Svetozar Guček in njegov sin Aleš.

Uroš Govc je z županom občine Bloke Jožetom Dolesom že podpisal dogovor o nameri za skupno sodelovanje pri urejanju prostora ob preurejenem Bloškem jezeru, kot tudi o skupni predstavitvi muzeja širši slovenski javnosti.

Bodoči Slovenski smučarski muzej na Volčjem že dobiva svojo dokončno zunanjo in notranjo podobo, širši slovenski javnosti pa se bo predstavil sredi prihodnjega leta. Že do sedaj so uspeli zbrati več kot 200 parov smučí iz domala celega sveta. Največ med njimi je seveda naših domačih Elanovih, med vsemi pa so najbolj zanimive smučí z Japonske, ki so narejene le iz bambusa. Od novejših smučí pa bodo obiskovalcem na ogled tudi Elanove smučí Ingemarja Stenmarka, Hermana Maierja, Mateje Svet in drugih. Med njimi bodo našle

svoj prostor tudi stare bloške smučí iz zakladnice Svetozarja in Aleša Gučka. V muzeju na Volčjem bodo dobrodošli sleherni premeti, s katerimi je bilo neposredno povezano bloško smučanje. Sem seveda tudi sodijo stari čevlji, škornji, vezi, smučí, palice, polhovke, površniki, slike... Vsi razstavljeni predmeti prinašalcev bodo seveda označeni z imeni lastnikov in bodo še naprej njihova last. V muzeju bodo le shranjeni in vrnjeni lastnikom, kadar bodo to hoteli.

Tako v Slovenskem smučarskem muzeju na Volčjem v prihodnje načrtujejo ogled in predstavitve za večje skupine, pod strokovnim vod-

stvom seveda, kot tudi za posameznike. Obiskovalcem bodo tudi praktično prikazali izdelovanje bloških smučí, lahko si bodo ogledali tudi film Od rojstva do smrti, ki je bil v celoti posnet na Bloški planoti. Poseben prostor pa bo v muzeju namenjen tudi prodaji spominkov in galeriji znanega bloškega slikarja Miša Strmana.

Da se bodo obiskovalci tega edinstvenega muzeja zadovoljni vračali z Blok, pa bo treba poskrbeti še za marsikaj; od smerokazov do parkirnih prostorov in ne nazadnje tudi za boljše gostinsko ponudbo.

Upam si trditi, bo v Slovenskem smučarskem muzeju na Volčjem zagotovo zbrana in shranjena tudi bogata zakladnica eksponatov naših slavnih prednikov – bloških smučarjev. In Tebi, stari na pol pozabljeni bloški smučar, ki si pred stoletji nezavedno začel novo poglavje človeškega udejstvovanja, Tebi v spomin in zahvalo se ohranjajo Bloški teki, na Volčjem pa »raste« Slovenski smučarski muzej tudi Tebi, stari bloški smučar v spomin!

Tone Urbas

Trenutno stanje (levo) in izgled Slovenskega smučarskega muzeja, ko bo sredi prihodnjega leta nared (desno).

Izlet po Bloški planoti malo drugače

Bloke s konjskega hrbta

Piše: R.P., foto: Maej Kljun

VROČINA JE POPUSTILA IN POLETJE POČASI UGAŠA. MORJE, PLANINE IN TUJINO SMO SPRAVILI POD STREHO. ŽIVLJENJE SE VRAČA NA STARI TIR. DELO IN ŠTUDIJ PRIHAJATA ZOPET V PRVI PLAN. PA VENDAR SO ŠE DNEVI, KI SO KOT NALAŠČ ZA MAJHNE PODVIGE.

Na obisk prihaja prijatelj z dvema dekletoma. On zna uživati življenje. Ni stvari, ki bi je ne preizkusil. Pa vendar bi ga rad presenetil. Spomnim se dobre ideje. Vzamem srebrno škatlico iz žepa in pokličem Jureta. Pogovor moti hrup traktorja, a se le dogovoriva za sredo ob štirih. Tako, to je urejeno. Kaj pa garderoba? Jahalne hlače so mi že pred leti razpadle, zato bodo morale zadostovati kar kavbojke. Pomembno je le, da so hlačnice ozke, da se med ježo ne gubajo. Na kup vržem še ene za prijatelja, saj upam, da se ni preveč poredil, odkar se nisva več videla. S kremo namažem usnjene škornje, da se zmehčajo, ker so kar nekaj časa počivali v omari. Prijatelj bo pa jahal v navadnih supergah. Saj so dobre, posebno če nimajo premehkega podplata. Manjka jim le peta, ki preprečuje zdrs noge v streme, zato so pri morebitnem padcu s konja lahko nevarne. Za vsak slučaj pripravim še vetrovko. Vzamem mehko, ki ne šumi, ker to konje moti, pa še svetle barve je, kar pride prav pri jahanju v mraku. Kaj pa zaščita glave? Udarci vej ali padec na trda tla so lahko zelo boleči. Imam klobuk in čelado. Bom videl, kaj od tega bo izbral Igor.

Dobili smo se kar na ranču, na pašniku vrh Novskega hriba. Snidenje je bilo pristrčno in presenečenje popolno. Uro pred dogovorjen-

im časom smo izkoristili za izmenjavo novic in pripravo na naš podvig. Mateja in Nina sta bili še prej pripravljene kot midva, saj s športom ohranjata prijeten izgled in imata v avtomobilu vedno rezervno garderobo, ki bo danes prišla še kako

prav.

Polovili smo konje, ki se prosto pasejo. So krotke živali, le kobilica Arni se ni pustila ujeti, ker ta dan ni bila razpoložena za jahanje. Tudi koruza in jabolka, ki ju sicer nadvse obožuje, je nista prepričala. »Bo pa danes ostala brez priboljška, saj smo namesto nje privezali Tiso«.

»Pospravi krtačo in krpo v uto ter prinesi posedelnico,« je ukazoval Jure. »Pa tretje sedlo in uzdo z vajetmi, ki gre poleg. Močno zategni sedelni jermen in pazi na kožno gubo pod njim«.

Nina je bila popoln začetnik. Ni je bilo strah, le nekaj treme je imela. Jure ji je poskušal na kratko razložiti konjeve hode in gibanje jahača v sedlu. V trenutku je dojela kas, ki nekaterim začetnikom dela največ težav. In celo galop je malo preizkusila.

Nenavadni a čudoviti zorni koti. Bloke si lahko s konjskega hrbta ogledujemo mnogo svobodneje kot peš ali z avtomobilom. S konjem obvladaš velik prostor v celoti in spoznaš mnogo stvari, ki bi sicer ostale skrite. Polonca, ki je preizkusila že marsikaj je jahala tudi po ameriških prerijah. Dejala je, da takih terenov, kot so na Blokah, ni nikjer na svetu.

Nekaj teh ponovitev in že smo sedeli v sedlu. Med odhodom smo si nastavili še dolžino stremen in se udobno namestili v kavbojska sedla. Pred leti smo tu jahali na angleških, ki pa se skoraj ne uporabljajo več.

Krenili smo proti jezeru. Bili smo bolj ali manj večši jahanja, Nina pa je bila popoln začetnik, ki do sedaj konja še od blizu ni videla. Pravo mestno dekle. Ni je bilo strah, le nekaj treme je imela, ki pa jo je ob stiku z mehkim konjskim gobcem takoj izgubila. Mi smo jahali naprej, ona pa je z Juretom ostala na repu kolone in zavzeto poslušala njegove nasvete. Poskušal ji je na kratko razložiti konjeve hode in gibanje jahača v sedlu. In izkazalo se je že po nekaj korakih, da z njo ne bomo imeli težav. V trenutku je dojela kas, ki nekaterim začetnikom dela največ težav. In to ona, ki bi zaradi nezaupanja vase skoraj ostala pri ognju in nam raje od jahanja pripravila gobe za večerjo. Pa nam je najbrž še sedaj hvaležna za to, da smo jo uspeli prepričati, da je odjahala z nami.

Pred leti sem jahal v skupini, v kateri je bila tudi Polonca. Prava svetovljanka in sedaj že doktorica znanosti. Med študijem v Ameriki je seveda preskusila tudi njihove jahalne terene, pa je ob zaključku naše poti vseeno komentirala: »Lepo je jahati po ameriških prerijah, a takih terenov, kot jih imate na Blokah, ni nikjer na svetu.

In res je. Velik ravninski del, krog in krog obdan z griči in gozdovi. Na severu dolomitni svet z vodami in močvirji, na jugu trda kraška pokrajina, ki pa ni tako izrazita, da je ne bi mogel premagovati nepodkovan konj. Vse to in tisočere poljske poti, ki prepletajo košenine in gozdove, omogočajo neponovljive izlete s konji v še dokaj pristno naravo.

Po nekaj minutah jahanja, ko so se konji ogreli in smo njihovo toplino in voljnost začutili tudi jahači, smo zopet dojeli edinstvenost tega športa. Tu gre za najtesnejše sodelovanje in povezanost

človeka z živaljo, ki ob dobrem ujemanju prihaja s skoraj nezavednimi gibi enega in drugega do nekakšnega prenosa misli v obe smeri. Jahač zazna oklevanje ali drznost konjevega koraka trenutek preden se ta zgodi, konj pa še kako čuti jahačevo razpoloženje ali strah. A za razvoj te veščine je potrebno presedeti v sedlu kar nekaj časa.

Izberemo severovzhodno varianto. To je ena od štirih glavnih smeri jahanja na Blokah. Tako kot vse ostale tudi ta ni omejena na strogo načrtano

Utrujeni, a srečni in polni prijetnih vtisov smo posedli na hlode okrog ognja

INFO KOTIČEK

Zahtevnost ture:

Terensko jahanje po Blokah je primerno tako za začetnike brez predznanja kot za izkušene jahače.

Informacije in rezervacije:

Jure Ponikvar (031/318 881)

Potreščine:

Jahalne hlače (zadostujejo že kavbojke) in primerna obutev (usnjeni škornji ali čevlji s peto)

Ali ste vedeli?

Na blokah ima jahanje že dolgo tradicijo, vsako leto pa v okviru Kmečkih iger organizirajo tudi konjske dirke.

pot. Glede na terenske razmere, vremenske pogoje in letni čas ter posebne želje skupine, se smer sproti prilagaja. Ravno zato pa nudi terenska ježa bistveno več svobode kot katerikoli drugi način gibanja. Samo s konjem lahko v kratkem času obvladaš velik prostor v celoti in skozi to spoznaš mnogo stvari, ki bi sicer ostale skrite. Celo kulturo in mentaliteto ljudi ter način njihovega razmišljanja z lahkoto dojameš, če le znaš opazovati. Vsak človekov poseg v naravo je storjen z namenom in iz tega se da razbrati marsikaj.

Od jezera čez Bloščico proti Ravniku, Krajiču, Krampljam, naprej do Runarskega, na Veliki Vrh in nazaj proti domu. Na dveh ali treh mestih smo v blatu zagledali jasne sledi medveda, ki kažejo na stalno prisotnost zveri na tem mestu. Tudi do ograje pašnika je že prišel, vendar pa ga s konjem na terenu zaenkrat še niso srečali.

Sonce zahaja, nad nami v gozdu pa zaslišimo vesel rezget žrebet, ki nestrpnost pričakujejo vrnitev kobil. Z glasom, ki gre skozi ušesa, jim naše živali odgovore. Še nekaj trenutkov in vstopimo v ogrado. Žrebeta se zrinejo do kobil in sesajo. Razsedlamo in pospravimo opremo. Preznjene podsedelnice obesimo, da se bodo čez noč posušile.

Utrujeni, a srečni in polni prijetnih vtisov posedmo na hlode okrog ognja, ki komaj še tli ob našem prihodu. Nekaj polen vržemo nanj in že veselo zaplapola, kar nas vzpodbudi, da v besedah in smehu obnovimo popoldanska doživetja. Najbolj vznemirjena pa je Nina. Tako kot prve ljubezni ne bo nikoli pozabila prvega galopa, ki ga je uspešno izvedla na zadnjem klancu ob zaključku današnjega dne. Še se bomo vrnili, če bo le mogoče.

P. S. Pravzaprav ne vem, kdaj se je znočilo.

V razgovoru ob ognju se je tudi Juretu razvezal jezik, ki pa ni govoril samo o lepih trenutkih, temveč tudi o težavah, ki spremljajo njegovo dejavnost na tem področju turističnega delovanja.

Vendar pa je to že druga zgodba.

Tradicija je dobila nov elan

KOT VSAKO LETO SO TUDI LETOS NA BLOKAH PRIREDILI KMEČKE IGRE, POLEG BLOŠKIH TEKOV NAJVEČJI DOGODEK V LETU NA PLANOTI. V PRIMERJAVI S PREJŠNJI IGRAMI PA SO BILE LETOŠNJE ZASTAVLJENE MALCE DRUGAČE, SAJ SO PRIREDITEV PODALJŠALI IZ ENEGA DNEVA NA DVA DNI, KAR JE ORGANIZATORJEM OMOGOČILO BOLJ KVALITETNO IN PESTREJŠO IZBIRO DOGODKOV, TUDI KONCEPT NEDELJSKEGA TEKMOVANJA, KJER SO V TEKMOVANJU V KMEČKIH OPRAVILIH NEKOČ SODELOVALE SKUPINE KMETIJSKIH ZADRUG ALI KMETOV, SO PO NOVEM NADOMESTILE SKUPINE SOSEDNJIH OBČIN.

Kmečke igre na Blokah imajo dolgoletno tradicijo, saj so bile letošnje že 28.. Vse se je začelo v poznih sedemdesetih letih, ko je Kmetijska zadruga Cerknica začela pripravljati igre za svoje območje. Posebej zanimivo je to, da se v vseh teh letih prireditve ni bistveno spreminjale, že od samega začetka iger pa so njihov razpoznavni znak galopske konjske dirke.

Lansko leto se je Občina Bloke odločila za idejno prenovo in pritegnila k sodelovanju tudi vsa

tu. Ne glede na to, smo videli kvaliteten nogomet, ki ga je bilo tudi pričakovati, saj so sodelovale ekipe, ki se redno udeležujejo takšnih prireditev in tam tudi zmagojejo. Končni rezultati so bili naklonjeni ekipi Polietest iz Loškega Potoka, ki je poleg pokala za prvo mesto turnirja pobrala tudi pokal za najboljšega strelca in najboljšega vratarja turnirja.

V osnovni šoli je Lovska družina Nova vas skupaj z Lovsko družino Cajnarje in Lovsko družino

ki jih pri nas ni, jih imajo pa po drugih lovskih družinah, da se prikaže tudi razvoj le-teh.

Da ni bila otvoritev prepusta, je poskrbela pesem harmonik po otvoritvi razstave, kjer se je na koncertu predstavilo pet harmonikašev. Med njimi je bilo tudi dekle, ki je pokazala, da lahko raztegne meh kot kakšen možakar, čeprav je nežnejšega spola.

Ko je padel mrak, pa so na svoj račun prišli tudi tisti, ki jim je všeč rock. Rock koncert, ki ga je

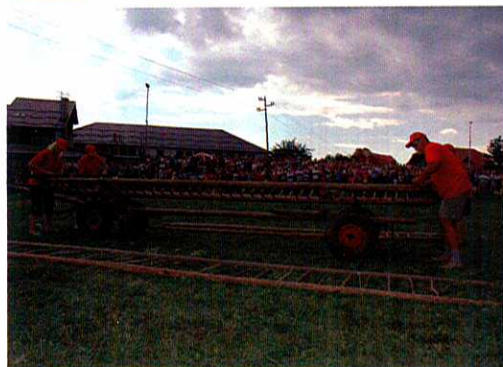
Nogometni turnir

Rock koncert z Duwai Orchestra

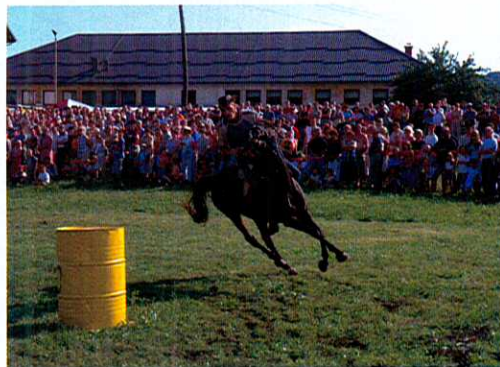
Bloški vol na žaru

Tekmovanja občinskih ekip

delujoča društva, od Gasilskega društva Nova vas in Velike Bloke, Športnega društva Nova vas ter Športno balinarsko društvo Lisec, študentskega kluba BOŠ, Turističnega društva, Lovske družine in seveda do nepogrešljivega Konjerejskega društva, in jih združila v konzorcij ter porazdelila naloge. Letos je manjkal le aktiv kmečkih žena, ki zaradi zdravstvenih problemov večine njenih članic ni sodeloval.

Program se je tako začel že v soboto, 31. julija, popoldne, ko so po 16. uri prišli na svoj račun predvsem športniki in njihovi navijači, saj so lahko spremljali in sodelovali v napetem nogometnem turnirju, ki ga je organiziralo športno društvo. Na turnirju je sodelovalo devet ekip od blizu in daleč, bilo pa bi jih še več, če bi izbrali kakšen drug termin, saj je bilo veliko igralcev na dopus-

Spretnostno jahanje

Sveti Vid že imela vse pripravljeno za otvoritev lovske razstave. Otvoritev je bila ob 19. uri in tisti obiskovalci, ki so se je udeležili, so imeli kaj videti, saj je bilo razstavljenih približno 50 trofejev. Letošnja razstava je temeljila na prikazu razvoja različnih živali. Če so lansko leto domači lovci prikazali razvoj medveda, srnjaka in jelena, so letos pritegnili še družine, ki imajo trofeje drugih živali, tako da je bil letos prikazan še razvoj gamsa in divjega prašiča. Zelo zanimiva je bila tudi razstavljen trofej srnice, ki je zaradi igre narave na pol bela. Seveda niso bile vse živali ustreljene, kot misli večina, veliko jih je bilo najdenih že mrtvih ali pa niso imele več možnosti za preživetje. Letos je bila lovska razstava prvič prikazana tako, da so k sodelovanju pritegnili tudi druge lovske družine, kar mislijo lovci v prihodnjih letih še nadaljevati, saj je še veliko živali,

Po dežju vedno posije sonce: veselica!

organiziral BOŠ, je bil v prejšnjih letih vzporedno z veselico, letos pa se je odvijal dan prej, kar je nedvomno boljši termin za takšno prireditev. Na odru so se vsem obiskovalcem predstavile tri skupine in sicer metalno usmerjeni Forgotten Eden z Ubelskega, ki so s svojim repertoarjem zabavali publiko kot prvi. Alternativni Mazoo iz Pivke je bil odličen, le za takšno prireditev nekako ni sodil zraven, ljudje so pač pričakovali klasičen rock, kar pa Mazoo niso. Za konec pa so se predstavili še Duwai Orcestra iz Cerknice, ki so bili krivi za večino obiskovalcev. Čeprav je bil njihov pevec prehlajen in je imel težave z glasom, je na odru dal vse od sebe ter vzdignil na noge skoraj vse obiskovalce, ki so tako skupaj z Duwaiovci žurali do dveh zjutraj, ko se je koncert in sobotni del prireditve tudi zaključil.

Nedelja pa se je začela bolj umirjeno z modelarskim tekmovanjem jadralnih letal oziroma RC modelov na državni ravni. RC modeli so poljubne konstrukcije, ki za pogon uporabljajo en elektromotor z reduktorjem ali brez njega. Tekmovalci imajo lahko največ tri modele. Med tekmovanjem pa mu lahko pomagata dva pomočnika. Šteje se let z in brez vklopljenega motorja in sicer 1 sekunda je 1 točka. Seveda to niso vsa pravila. Bistvo tekmovanja je čimbolj časovno natančen let in pristanek modela čim bližje cilju. Za večino Bločanov je to še neznan šport, kljub temu je vreden ogleda. Na tekmovanju v Novi vasi je tako sodelovalo 15 ekip iz cele Slovenije in vsi so bili zelo zadovoljni z organizacijo in izvedbo tekmovanja. Prva mesta sta tako zasedla v kategoriji F5J 400 Rok Bordon in v kategoriji F5J Unlimited Bogo Štempihar.

Ob dveh popoldne pa so se je začele s konjsko povorko in mažoretkami tiste prave kmečke igre,

Na koncu tega dela prireditve je bila takoj razglasitev rezultatov in ekipa Blok z županom na čelu je stala na najvišji stopnički, druga je bila ekipa iz Loške doline, katero je ravno tako vodil njihov župan in tretje mesto je pripadlo ekipi Novolita. Žal so se morali tekmovalci iz Cerknice zadovoljiti s četrtem mestom.

Na prizorišču so tudi pekli vola, kar je pritegnilo marsikateri pogled radovednih obiskovalcev. Pečen vol, simbol Blok in zaščitni znak Kmečkih iger, je bil tudi zanimiva razširitev gostinske ponudbe na prireditvi. Idejo za njegovo peko in celotno režijo le-tega pa je podalo Konjerejsko društvo, ki letos praznuje 10. obletnico obstoja in tako so s tem proslavili tudi ta dogodek. Seveda tudi obiskovalci in sladokusci, ki so ga poskusili, niso rekli žal besede čez njega, saj vsi pravijo, da je bil dober.

Tla so se v tem času že posušila in na vrsto so prišle tekme s konji. Ker pa je naliv zamaknil pr-

kjer so tekmovali vsi drugi prijavljeni tekmovalci. Tekmovalci so zaradi velike gneče na startu tekmovali najprej v predtekmovanju, potem pa so se iz vsake skupine v finale uvrstila najboljša dva jahača.

Čeprav je takšen šport lahko tudi nevaren, ni bilo resnih poškodb med tekmovalci. Nekateri jahači, ki so pregloboko pogledali v kozarce, so bili malce nadležni, še posebej za sodnike in ostale tekmovalce.

Po dirkah so zmagovalci prejeli pokale, pokale pa sta dobila tudi mister in miss Kmečkih iger 2004. Letos se je prvič začela tudi ta točka, ki ocenjuje urejenost jahača, disciplino, sodelovanje ... Naziv mistra si je pridobil mladi Uroš Zakrajšek iz Nove vasi, naziv miss Kmečke igre 2004 pa si je pridobila simpatična Ina Modic.

Vse je bilo skoraj idealno, ljudi se je kar trlo in tudi veselica z ansamblom Franca Miheliča se

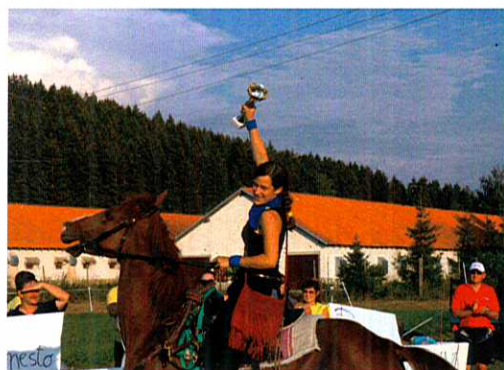
Tranicionalne konjske dirke

ki so zaščitni znak Blok. Kar 140 konjenikov in 37 vpreg se je radovednim obiskovalcem predstavilo v povorki od Nemške vasi pa do prizorišča za osnovno šolo. Sledilo je tekmovanje v kmečkih opravilih, ki so bila letos bolj posodobljena in prilagojena modernim pogledom, na katerih so se pomerile ekipe Blok, Loške doline, Cerknice in Novolita. Tekmovali so v bobnanju, sestavljanju lojtrnika, brcanju žoge, teku na bloških smučeh za več oseb, ... Vse je šlo kot po maslu, potem pa se je nebo stemnilo in že pri drugi tekmi, sestavljanju lojtrnika, je močan naliv prekinil dogajanje. Nevihta je vse obiskovalce in udeležence dobro naprala in že skoraj je kazalo, da se bodo igre zaključile. Naliv je trajal dobre pol ure, potem je dež ponehal in sonce je zopet močno posijalo. Obiskovalci so se vrnili in udeleženci tekmovanja so nadaljevali, kjer so ostali, se pravi pri lojtrniku.

ireditev za pol ure, so se organizatorji odločili, da ne bodo izpeljali prikaza napada Turkov na kmečko vas, pač pa bodo prešli takoj na boj Krpana z Brdavsom in na tekmovanje v spretnosti in hitrosti jahačev, ki se je že udomačilo na Kmečkih igrah. Letos so se tekmovalci zopet potegovali za laskav naslov Krpan leta 2004.

Sledilo je tekmovanje v ježi med sodi. Pri nas je to še novost, v deželah, kjer so kavboji, pa je to tekmovanje že prava disciplina. Seveda se naši jahači ne morejo primerjati z njimi, so pa kljub temu dosegali kar zavidljive rezultate.

Nato pa so sledile galopske konjske dirke, še en zaščitni znak iger, ki je vsako leto nepogrešljiva disciplina na Blokah. Letos sta bili dve kategoriji in sicer galop veteranov, vsi tekmovalci, ki so bili rojeni 1964 in prej, ter druga kategorija, galop,

Miss jahanja

Na koncu smo bili vsi zmagovalci!

je že začela, ko je zopet pričel padati dež, ki je razpodil vse obiskovalce. Zaradi dežja je bil tako na žalost odpovedan tudi polnočni ognjemet.

Lahko bi rekli, da je koncept prenovljenih kmečkih iger odličen.

Kot je povedal Jože Ponikvar, predsednik organizacijskega odbora letošnjih iger, je zelo pozitivno pri igrah to, da je veliko idej za prenovno prišlo od Bločanov. Brez nesebičnega udejstvovanja, dela pri organizaciji in pomoči na vseh področjih iger in vse to brezplačno, dela igre to, kar so. Vsak stori tisto, kar lahko in če se bo ta žrtev društev in posameznikov drugo leto spet ponovila, bomo imeli naslednje leto ponovno kvalitetne Kmečke igre.

Matej Kljun

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Bloški trgovci nekoč

V prejšnji številki smo navedli, da je bilo med obema vojnama na Blokah 22 trgovin, od tega 7 v Novi vasi.

Seveda so Bločani največ kupovali v novovaških trgovinah, po letu 1938, ko so se v Velike Bloke naselile družine jugoslovanskih kraljevih oficirjev in podoficirjev, pa tudi v Velikih Blokah. Tu je takrat na novo nastala še ena trgovina in gostilna. (V tej hiši sedaj uživata pokojnino zakonca Dondič.)

Kaj so tedaj ljudje kupovali? Predvsem tisto najnujnejše za

vsakdanjo rabo in tisto, česar niso mogli pridelati doma. Malo olja, kvas, koruzni zдроб ali moko – na Blokah so koruzo malo sadili – sol, sladkorja le pol kile, kakšen liter petroleja za razsvetljavo, kavo v zrnju malokdo in to samo »pol firkeljca« (12, 5 dkg). Na splošno se je takrat pilo kavo iz ječmena in cikorije.

Na Blokah sta nekaj časa delovali dve trgovini z usnjem, in sicer ena v Novi vasi in ena na Polšečem. Na Blokah je bilo včasih kar nekaj dobrih čevljarjev, ki čevljev niso samo popravljali, ampak tudi izdelovali. Seveda so za to rabili gornje in vrhnje usnje.

Več se je kupovalo ob »semanjih dnevih«, ki jih je bilo na Blokah kar nekaj. Zlasti je bil znan »Mihelov semin« (29. september). Takrat so kmetje prodali živino in še kaj drugega ter z izkupičkom kupili, kar so potrebovali za številno družino in svoje gospodarstvo. Takrat so tudi trgovci v Novi vasi imeli večji iztržek in dobiček.

O trgovinah med zadnjo vojno (1941-1945) in po njej pa morda v eni prihodnjih števil Bloškega koraka.

France Škrabec

TRGOVINA STANKA LENARČIČA V

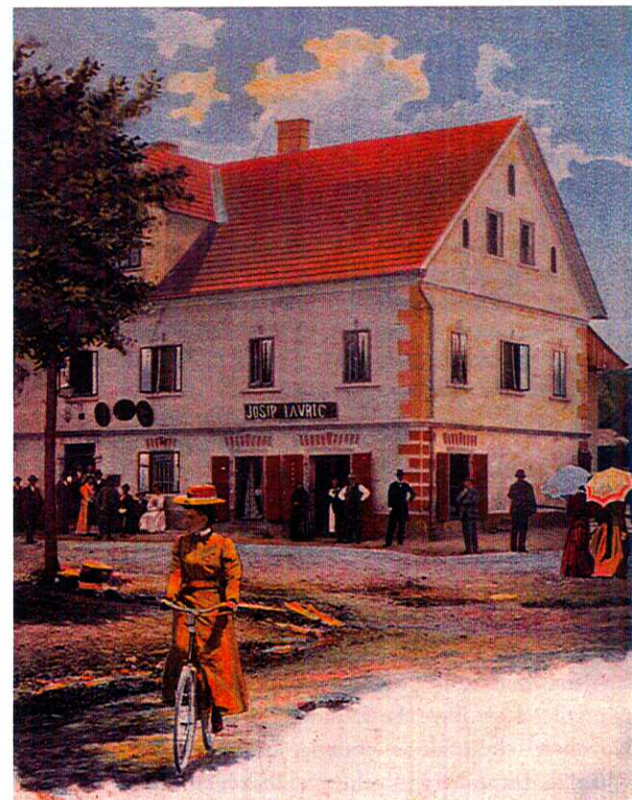
NOVI VASI

Bločani so uporabljali domače ime »Trgovina pri Grbi«. Na sliki je lastnik Stanko Lenarčič s svojimi pomočniki. V tej hiši je sedaj mizar-ska delavnica Rafaela Ivančiča.

TRGOVINA I. DELAVSKEGA KONZUMNEGA DRUŠTVA V NOVI VASI

Leta 1923 je I. delavsko konzumno društvo, ki je imelo centralo v Ljubljani na Kongresnem trgu, odprlo poslovalnico v Novi vasi. Prijelo se ji je ime Konzum. Ta poslovalnica je bila nasproti mlekarni v Novi vasi, v hiši, kjer je sedaj Okrepčevalnica pri Dominu. Trgovina je predvsem prodajala svojim članom, ki so ob vpisu v članstvo vplačali svoj delež. Ob tem so dobili nabavno knjižico, kamor se je vpisovalo, koliko je član med letom kupil. Na podlagi tega je vsak član iz letnega dobička dobil dividendo. Poleg tega je s to knjižico lahko kupoval na kredit (prva »kreditna kartica« na Blokah).

TRGOVINA PRI LAVRIČU V NOVI VASI

Močna trgovina še iz 19. stoletja je bila trgovina Josipa Lavriča. Bločani so rekli – »trgovina pri Grabišu«. Ta je bila v prostorih, kjer je sedaj Kava bar Tanja. Nekaj let pred zadnjo vojno so trgovino preselili v stavbo na nasprotni strani ceste. Tu je po raznih prezidavah, dozidavah in posodobitvah sedaj trgovina KGZ Cerknica – Market Nova vas.

Cerkev na Studencu

D

anes na Studencu stoji cerkev sv. Petra. Vendar pa cerkev v tej vasi ni imela vedno tega svetnika za patrona in tudi stala ni vedno na mestu, kjer je danes. Valvazor v Slavi vojvodine Kranjske med bloškimi podružnicami na 16. mestu navaja cerkev »S. Justu zu Studenaz«, torej cerkev sv. Justa! Stara cerkev naj bi stala pod sedanjo glavno cesto, nekoliko nad nekdanjim koritom za napajanje. Zakaj in kdaj so jo porušili in se odločili postaviti novo, iz virov, ki so mi bili dostopni, nisem znal ugotoviti.

Sedanja cerkev je bila zgrajena po letu 1700. Je precej velika baročna stavba. Znotraj je dolga 18,5 metra, v svoji največji širina ima ladja 10 m, visoka je tudi okoli 10 m, zvonik pa ima kakih 27 m in raste iznad kora, torej ni prizidan, kot je pri več drugih cerkvah na Blokah. Zaradi tega ima cerkev zelo mogočno pročelje.

Oltarji so baročni. Glavni je kamnit. Posvečen je sv. Petru, ki ga predstavlja lesen kip svetnika s papeško krono, tiaro, trojnim križem in ključi. Kip je v lepih barvah zasijal po prenovi 1983. Na vrhu oltarja je kamnit kip, ki menda predstavlja sv. Justa. Kamnita sta tudi kipa nad kolonama ob straneh, bila pa naj bi sv. Kozma in Damijan. V rokah imata res nekakšne zdravniške posode. Levo in desno od sv. Petra, nekoliko nižje, ob stebrih stojita še dva lesena kipa,

Desni oltar je posvečen trem mučenkam, ki so vse nazorno prikazane z mučilnim orodjem oz. posledicami mučenja. V tronu je sv. Lucija. Ta ima na glavi krono, v levici palmo, v desnici pa krožnik z očmi (po eni od legend naj bi si jih izpulila sama in jih poslala svojemu zaročencu – odpovedala se je poroki in se zaobljubila večni čistosti; je zavetnica kmetov, kočijažev, steklarjev, nožarjev, sedlarjev, tkalcev, krojačev in šivilj, zavetnica slepih, priprošnjica za boleznijoči; njeno ime prihaja od lat. besed lux = svetloba; goduje 13. decembra). Levo od nje je sv. Agata s krono, palmo in krožnikom s seski (ker je kot kristjanka zavrnila snubljenje poganškega deželnega upravitelja, jo je razbesneli snubec dal strašno mučiti, med drugim so ji odrezali tudi prsi; je zavetnica pastirjev, priprošnjica pri obolenjih v prsih; god ima 5. februarja). Desno je sv. Apolonija s krono, palmo in kleščami, v katerih je zob; mučenki so s surovimi udarci izbili zobe; god ima 9. februarja in je priprošnjica zoper zobobol ter zavetnica zobozdravnikov. V zgornjem tronu pa je sv. Jurij na konju.

Na stropu nad ladjo je podoba sv. Trojice.

Prižnica je okrašena s kipi: Jezus Dobri pastir in cerkveni očetje sv. Ambrož, Avguštin, Gregor Veliki in Hieronim.

Cerkev krasi še kip Pieta, Sočutne, ki stoji na posebnem prosto stoječem stebru nasproti prižnice. Umetniški sta tudi oljnati sliki na banderu: na eni strani je sv. Peter v papeških oblačilih, na stolu in s tiaro na glavi, na drug strani pa je Marija z mrtvim Jezusom v naročju, Marijino srce pa prebada sedem mečev. Nad sliko sv. Petra je na banderu prišit napis »Sv. Peter prosi za nas 1892«.

Cerkev ima tudi kor in zakristijo.

V zvoniku sta dva jeklena zvonova, težka 470 in 720 kg, izdelana 1921 na Jesenicah. Leta 1984 je bil prenovljen zvonik. Ostrešje je bilo povsem gnilo, kar nagnilo se je bilo že v stran. Pri obnovi je streha zvonika dobila povsem novo obliko. Tesarji in krovci so napravili nekakšno čebulo, ki zvoniku daje bolj baročno podobo. Poprej je bil zvonik piramidast, nekoliko podoben tistemu na Hudem Vrhu. Fасаda je bila obnovljena 1985.

France Ivančič

Mogočno pročelje cerkve sv. Petra na Studencu

Žalostna Mati Božja in menda sv. Janez Evangelist. G. Makovec je zapisal, da mu je Jakob Širaj, doma iz Metulj, sicer pa župnik na Mirni na Dolenjskem, leta 1956 povedal, da je bil kamniti oltar pripeljan iz Menišije, iz gradu Loško pri Cerknici, ki je bil v lasti menihov iz Bistre.

Stranska oltarja sta lesena. Levi je posvečen Žalostni Materi Božji. Upodobljena je kot Sočutna (Pieta) z mrtvim Jezusom v naročju, zadaj je prazen križ. Levo od nje je Janez Evangelist, desno pa Marija Magdalena s spokorniškimi znamenji, bičem in lobanjo. V gornjem tronu je sv. Ana s hčerko Marijo.

Ob začetku šolskega leta

V letošnjem šolskem letu bo našo šolo obiskovalo 175 učenk in učencev v 10 oddelkih. Prvič pa so se šolska vrata odprla za pet deklic in štiri dečke. To je najmanjši razred v zgodovini te šole. Vsi ostali oddelki so številčnejši – osmi razred devetletke ima celo dva oddelka. Imamo tudi dva oddelka podaljšanega bivanja. Učenci od 1. do 4. razreda lahko v varstvu ostajajo v šoli do 15.30. Učencem 1. in 2. razreda zagotavljamo tudi jutranje varstvo od 6. ure dalje. Postopno uvajanje devetletne šole pri nas poteka že četrto leto, tako da imamo letos le še tri razrede osemletnega programa.

Vstop šestletnikov v vzgojnoizobraževalni sistem, podaljšano opismenjevanje, opisno ocenjevanje, nivojski pouk pri matematiki, slovenskem jeziku in tujem jeziku, izbirni predmeti, številčno ocenjevanje pri vseh predmetih, nacionalni preizkusi znanja so novosti devetletke, ki jih je treba posebej poudariti ...

Največ sprememb v prvem triletju je predvsem v načinu dela z učenci, metode dela so popolnoma drugačne, bolj prilagojene učencem. Učenca postavljajo v vidnejšo vlogo, bolj mora biti dejaven v pridobivanju znanja, veščin in spretnosti.

Za nami je prva generacija učencev, ki so prehodili prvo triado in z delom smo zadovoljni učitelji, učenci in starši. Nacionalnih preizkusov znanja po prvi triadi se je udeležilo 94 % vseh učencev in rezultati, ki so jih dosegli, so bili zelo dobri. Povprečni uspeh pisnega preizkusa iz matematike je 88 % doseženih ciljev, pri slovenskem jeziku pa 92 % vseh doseženih ciljev.

Z uvajanjem druge triade in s prehodom z opisnega na številčno ocenjevanje začnemo letos in upam, da smo se na vpeljavo vseh novosti dobro pripravili in bomo kos tudi tej zahtevni nalogi.

V lanskem šolskem letu smo se prvič spoprijeli z novostmi v zadnji triadi. Učenci so si iz nabora 81 izbirnih predmetov izbrali tri po svoji lastni želji.

Izkazalo se je, da so k tem predmetom prihajali radi in so bili tudi dobro ocenjeni. Nekaj slabe volje so prav gotovo povzročile številčne ocene pri vseh predmetih, saj so se kar naenkrat »mu-ji« (manj uspešno) spremenili v enice ali dvojke, »u-ji« (uspešno) v trojke ... Vendar smo tudi te težave uspešno prebrodili in na koncu leta smo se vsi veselili lepih uspehov naših sedmošolcev (devetletkarjev), saj je kar 13 učencev doseglo odličen uspeh, 9 učencev je bilo prav dobrih, 6 učencev dobrih, en sam učenec pa je bil zadosten.

V letošnjem šolskem letu pa je za nas največji izziv in novost nivojski pouk pri matematiki, slovenskem jeziku in angleščini. Z nekaj truda smo si uspeli za vse tri predmete pridobiti po dve usposobljeni učiteljici, tako da pouk poteka pri vseh treh predmetih v treh nivojih v dveh skupinah. Kako uspešni bomo in kako bodo s takim načinom dela zadovoljni učenci in učitelji, se bo pokazalo konec šolskega leta.

Učenci sedmega in osmega razreda so si izbrali devet izbirnih predmetov. Letos so imeli možnost, da si izberejo dva ali tri. Večina se je odločila za tri izbirne predmete. To pa povzroči težave pri pripravi urnika, saj učenci niso več v enem oddelku. Letos nam je uspelo pripraviti urnike za vse učence tako, da ni čakanja in prostih ur. Za vse učence poteka pouk strnjeno in nobeden izmed

njih nima več kot sedem ur pouka in še to največ dvakrat na teden.

Ker pa je na naši šoli kar 128 učencev vozačev, je vozni red zelo težko prilagoditi tako, da bi vsi odšli domov takoj po koncu pouka in ne bi bilo potrebno čakati na avtobus in kombi ... Z dodatnimi vožnjami smo skrajšali čakalno dobo na minimum, žal pa se vsakemu posamezniku ne moremo prilagoditi.

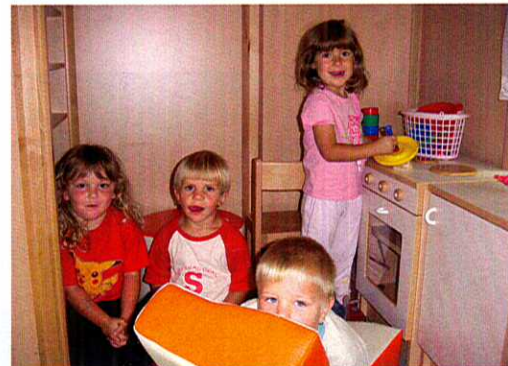
Za učence, ki čakajo na prevoz, je organizirano varstvo. V programu dela za novo šolsko leto smo si zastavili številne naloge, ki spadajo k rednemu programu, učencem pa bomo ponudili tudi pestro izbiro obšolskih dejavnosti, krožkov, dodatnega pouka, tako z notranjimi kot zunanjimi sodelavci.

Devetletna šola poudarja pomen razvijanja miselnih procesov, uvajanje novih strategij učenja, mišljenja, reševanja problemov in izkustvenega učenja, ki je pomembnejše od poznavanja dejstev in podrobnosti učne snovi.

Dobri učitelj bo znal poskrbeti, da bo pouk hkrati zabaven in učinkovit, saj se bo zavedal, kako pomembna je dinamičnost pouka za notranjo motivacijo učencev.

Ravnateljica Milena Mišič

Šolsko leto 2004/05 v novem vrtcu

“Vse, kar moram vedeti o tem, kako je treba živeti, kaj je treba početi in kakšen moraš biti, sem se naučil v vrtcu: modrost me ni čakala na vrhu planine po dolgotrajnem vzponu šolanja, ampak v peskovniku na otroškem igrišču.”

(Robert Fulghum)

V začetku septembra igralnici v našem vrtcu kažeta živo podobo. Igrače so dobile svoje prijatelje, igralna hišica je oživila, precej je joka, pa tudi nasmejanih obrazov otrok. V dve kombinirani skupini prihaja 25 otrok, starih od enega leta in pol pa do vstopa v šolo. Prostora imamo še za devet otrok.

Vrtec predstavlja eno izmed oblik razbremenitve staršev. V njem se otroci primerno telesno in duševno razvijajo, se socializirajo, učijo in ustvarjajo.

Tortica za devet prvošolcev. To je najmanjši razred v zgodovini naše osnovne šole.

Dragocena Notranjska

NA VOLITVAH ZA EVROPSKI PARLAMENT JE BILA POZITIVNO PRESENEČENJE STRANKA SLOVENIJA JE NAŠA, KI SO JO LE DOBER MESEC PRED VOLITVAMI USTANOVILE LOKALNE NEODVISNE LISTE IN JE S 4,11% GLASOV ŽE PRESTOPILA PARLAMENTARNI PRAG. PREDSEDNIK STRANKJE JE POSTAL KOPRSKI ŽUPAN BORIS POPOVIČ, KI JE NA TEM MESTU ZAMENJAL DOLGOLETNEGA ŽUPANA ZDRUŽENE LISTE DINA PUCERJA.

Politični uspeh je podjetniku in nekdanjemu vrhunskemu dirkaču prinesel tudi ogromno težav, saj so ga že dan po volitvah začeli preganjati policisti in kriminalisti z namenom, da očrni-jo njegovo dobro ime. Kot pravi Boris Popovič, jim kljub temu, da so ga spektakularno odpeljali v zapor, ni uspelo. V rokah ima odločbo vrhovnega sodišča, da je bil 28 dni nezakonito zaprt, kar je dokaz, da gre v ' aferi Popovič ' za očiten poskus političnega linča. Da v njem še vedno živi pravi športni duh, dokazuje, da ga polena pod nogami ne ustavijo. Zaupa mu vedno več ljudi, sam pa je med kandidate stranke Slovenija je naša na bližajočih se volitvah povabil tudi direktorja časopisa Notranjske novice Dušana Černigoja in pred dnevi sta pred fotografskimi aparati odgovarjala na novinarska vprašanja.

Kaj so bila tista ključna merila, da ste se odločili povabiti direktorja Notranjskih novic med svoje kandidate in, gospod Černigoj, kako to, da ste se odločili kandidirati za poslanca?

BORIS: Intuitivno sem v Dušanu začutil zanesljivega sodelavca, lahko rečem sovoznika, ki mu popolnoma zaupam.

DUŠAN: V kandidaturi vidim osebni izziv. Notranjska se mi namreč zdi izjemno dragocena,

a s strani države žal precej zapostavljena. Z željo, da v naše kraje pride več denarja in optimizma, sem se pridružil ljudem, ki imajo podobno vizijo. Vizijo dežele, kjer bodo ljudje za pošteno opravljeno delo pošteno plačani, kjer bo vsak sposoben človek lahko napredoval in obogatel.

Gospod Popovič, pred meseci so vas redno obiskovali kriminalisti, 28 dni ste bili v priporu, česa ste obtoženi? Gospod Černigoj, kakšen je vaš pogled na vse skupaj?

BORIS: Pričakoval sem to vprašanje. Naj grem po vrsti. Na županski stol sem sedel 17. decembra 2002, že 18. decembra pa je generalni direktor policije odobril vse vrste sledenja in prisluškovanja koprskemu županu. Dejstvo je, da sem vladajoči eliti v Kopru stopil na žulj, ker sem jim priprl pipice, iz katerih je pritekal proračunski denar. Toda ne sledenje ne prisluškovanje jim ni pomagalo pri načrtu. Sem čist, kar pa za vladajočo elito ne bi mogel z gotovostjo trditi. Ko sem prišel iz zapora pa so mi potihoma izročili odločbo o protipravni aretaciji. Umazano blatenje imena, nič drugega!

DUŠAN: Zgodba je preprosta. Boris je na demokratičen način postal župan, koprška elita pa tega ni prenesla in ga poskušajo odstraniti za vsako ceno, pri čemer ne izbirajo sredstev.

Gre za očitno nespoštovanje legitimne volje ljudi. Dal bom primerjavo. Ko so pred leti na Bloke želeli pripeljati begunce, so se ljudje temu odločno uprli. Koprška zgodba je podobna. In v obeh primerih je pravica na strani ljudi.

Ste veliki zagovorniki sprememb. V kakšnem smislu, kakšni so cilji, program?

BORIS: Cilji? Pri 33 sem se prvič usedel v dirkalnik z napovedjo, da bom državni prvak. Večina še golobradih tekmecev se je le smejala, a sem uresničil napoved. Podobno je bilo v religiji, podjetništvu in pri izvolitvi za župana; spet sem zmagal in rečem lahko le to: pričakujem zmago na volitvah!

DUŠAN: Osebnost se mi zdi nujno, da se Notranjci tesneje povežemo, kajti le tako bomo ohranili svojo identiteto in se uspešno povezovali z državo, Evropo, svetom. Do sedaj so notranjske občine delovale preveč vsaka zase, 'solirale' so. Imamo ogromno adutov, pridne in delovne ljudi, v naravi imamo potencial kot redko katera evropska regija. Tudi v parlamentu moramo Notranjski izboriti njeno pravo veljavo, ker je izjemno dragocena.

M. M.

Martina Kočever – kandidatka Demokratične stranke upokojencev Slovenije

Za kandidaturo sem se odločila na podlagi predloga skupine ljudi, ki so ustanovili stranko v Starem trgu in mi veliko pomenijo, z njimi pa se družim tudi pri športni rekreaciji.

Pritegnilo me je geslo DeSUS-a: ZA VSE GENERACIJE. Všeč mi je tudi to, da so se potrudili in poiskali določen odstotek žensk za kandidaturo.

Po izobrazbi sem učiteljica slovenskega jezika in knjižničarka, zaposlena v osnovni šoli v občini Bloke. Svoje delo z veseljem opravljam.

Poleg tega se v prostem času redno izobražujem za raznolike dejavnosti, ki so povezane z ljudmi vseh generacij, ena izmed teh je tudi tri-letno vodenje bralnega krožka »Beremo z Manco Košir«.

Zelo me zanimata literarno in ustvarjalno področje, ki zapolnjujeta moj vsakdanjik, zato vsak dan odprem knjigo in berem raznovrstno literaturo in strokovne knjige. Že pred nekaj leti sem se naučila tudi risanja na svilo, saj me mika učenje novih stvari. Kasneje sem svoje znanje prenesla na druge,

tako na odrasle kot otroke. Sčasoma sem se odločila, da svoje izdelke pokažem tudi drugim, zato sem pripravila tri samostojne in nekaj skupinskih razstav svilenih izdelkov (v Salonu poezije v Novem mestu, v Grajskem stolpu v Štanjelu na Krasu, v Kovinoplastiki Lož, ...).

Veseli me delo z ljudmi in rada jim svetujem pri njihovih težavah. Že osem let se izobražujem za svetovanje, kvalitetnejše življenje in pomoč ljudem v stiskah.

Poleg vsega dela, ki ga opravljam, se prav tako aktivno posvečam svoji družini in odraščajočima otrokoma.

Zavihajmo rokave
za dragoceno Notranjsko!

Dušan Černigoj

slovenija je naša

Bločan iz Cerknice v parlament? Miha Belca – predstavnik Notranjske!

Presenetljiva novica prihaja iz Stranke mladih Slovenije. Na parlamentarnih volitvah 3. oktobra za poslanca v DZ RS kandidira tudi cerkniški svetnik, 23-letni Miha Belca. V Postojni je končal gimnazijo, sedaj pa študira politologijo na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani. Cerkniškemu županu pa nepoklicno kot Vodja Urada za mlade svetuje, kako naj se rešuje problematika mladih.

Po rodu je Bločan

Miha je sin "Hrbčanove Vilme" iz Topola na Blokah. Pri mami Kristini in pokojnem atu Vinku je Miha s sestro Asjo preživel skoraj vsak vikend in skorajda vse počitnice svojega otroštva. Strica Mirko in Vinko sta vedno poskrbela, da sta Miha in Asja spoznala vse lepote Blok in Loške doline ter imela pestre dneve. Miha je spoznal številne domačine in bil navdušen nad njimi. Miha pravi, da je v njem malo Bločana, malo Cerknčana in tudi malce Štajerca (po očetovi strani). Mihova želja iz otroštva je, da nekoč pride živeti na Bloke.

Vprašali smo ga, zakaj kandidira.

Številne prijateljice in prijatelji me že lep čas nagovarjajo k temu. Pravijo mi, koga pa naj volim in zakaj naj grem sploh na volitve, če ni nobenega »fejst« kandidata. Ti si politik, kandidiraj, pa bom šel/šla na volitve, mi jih je reklo že ogromno. To me je prepričalo, da sem sprejel kandidaturo. Mnogi, ki na volitve sploh ne hodijo, me podpirajo in bodo tokrat za spremembo šli na volitve.

Mnogo uspehov je za vami, kakšne so reakcije?

Prijatelji in znanci se z mano veselijo vsakega uspeha. Ob vsaki stvari jih še povprašam, kaj je bilo slabo, kaj jim je bilo všeč in kako bi bilo lahko boljše. Nenazadnje delam za dobro mladih. Uspehov je bilo v dveh letih kar nekaj. Nedavno se je v Cerknici odvil večdnevni festival Heksnfest, ki ga je organiziral Notranjski študentski klub s pomočjo Občine Cerknica. Vztrajal bom, da festival postane tradicionalen, še večji in na isti lokaciji. V Cerknici smo omogočili, da imajo mladi svoje prostore. V njih se odpira multimedijско središče in info točka za mlade. Brez nas bi mladi težko dobili te prostore. Na mojo pobudo je prišlo tudi do oblikovanja Študentske sheme Notranjsko-Kraške regije, kamor smo uspeli privabiti tudi Občini Bloke in Loška dolina. Bili smo tudi med pobudniki, da se uredi medijsko obveščanje občanov Občine Cerknica in to se je rešilo z Notranjskimi novicami ...

Vaše obljube?

Vsi bodo obljubljali med in mleko, jaz pa obljubljam le to, da bom delal po svojih najboljših močeh, tako kot do sedaj.

Kako vam kaže?

Po zadnjih anketah Stranki mladih Slovenije pripisujejo nekaj čez 5% na področju cele Slovenije. To pomeni, da bomo zanesljivo prišli v parlament.

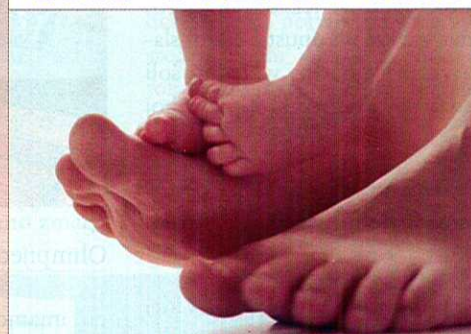
Kako pa vam osebno?

V Cerknici nam zadnja anketa kaže rezultat od 14% do 19%, na Blokah, v Loški dolini in v Logatcu pa malo manj, a še vedno dovolj. V Stranki mladih Slovenije se zavedamo, da tako visoka podpora prinaša poslansko mesto in to je dobro za Notranjsko!

Sklepna misel

Protestirajte in pojdite na volitve! Volite Bločana – Miha Belca.

**SLOVENIJA STOJI.
NA MLADIH.**

strankamladihslovenije

SMS
www.sms.si

**BREZPLACNO ŠOLSTVO
40.000 NOVIH STANOVANJ
OTROKU PRIJAZNO OKOLJE
ZAPOSLOVANJE MLADIH
PRIHODNOST MLADIH**

EN KRAJCAR D.O.O. PODSKRAJNIK
FASTCOOP D.O.O. RAKEK
FOTO ŽNIDARŠIČ CERKNICA
FRIZERSKI SALON JOŽICA NOVA VAS
FRIZERSKI STUDIO BRIGITA GRAHOVO
GOSTILNA PAV RAKEK
GREGOR AŽMAN S.P. TOPOL
JERE D.O.O. BLOČICE
KGZ CERKNICA, TRGOVINA NOVA VAS
KOLINSKA D.D. LJUBLJANA
MIZARSTVO FRANC KRAŠEVEC S.P. NOVA VAS
MIZARSTVO RAFAEL IVANČIČ S.P. NOVA VAS

OKREPČEVALNICA BOR GRAHOVO
OKREPČEVALNICA VALVASORJEV HRAM
CERKNICA
OMV BENČINSKA ČRPALKA NOVA VAS
OPTIKA VESNA CERKNICA
PILCOM D.O.O. CERKNICA
PIZZERIA ROMANA VELIKE BLOKE
PLETENINA PODSKRAJNIK
SIMET D.O.O. PODSKRAJNIK
SVEA LESNA INDUSTRIJA D.D. STARI TRG PRI LOŽU
TOVARNA TRANSPORTNIH NAPRAV D.D.
PODSKRAJNIK

Ponosen, da igra za Slovenijo!

NA VSAKE ŠTIRI LETA SE ZGODIJO. OLIMPIJSKE IGRE. PRESENEČANJA, RAZOČARANJA, STRAST IN LJUBEZEN DO ŠPORTA. NEKATERIM TO POMENI VSE. IN PRAV NIČ DRUGAČE NI Z INVALIDI. V SENCI OLIMPIJSKIH IGER SE ODVIJAJO PARAOLIMPIJSKE IGRE. ORGANIZIRAJO JIH ZA INVALIDE. IN MARSIKOMU PRITEČEJO SOLZE IZ OČI, KO VIDI, KOLIKO TRUDA STOJI ZA VSAKIM TEKMOVALCEM.

Dejan Pirc iz Metulj je eden izmed potnikov v Atene. Bloke, Notranjsko in Slovenijo bo zastopal v igri golbal. Kljub slabšemu vidu je zelo uspešen športnik in kdo ve, mogoče se bo okitil z olimpijsko medaljo ...

Dejan Pirc, rojen leta 1984, je prve štiri razrede opravil v osnovni šoli v Novi vasi, pozneje pa se je zaradi slabega vida prešolal v Zavod za slepe in slabovidne v Ljubljano. Kasneje je končal poklicno gostinjsko šolo, nato še srednjo in po izobrazbi je gostinski tehnik.

Ni potrebno veliko, da ugotovimo, da imaš rad šport. Od kod to zanimanje?

Vedno sem si želel ukvarjati se s športom. Poskušal sem z nogometom in še nekaterimi športi, vendar vse kmalu opustil zaradi slabega vida. Nato sem v srednji šoli spoznal golbal in bil mi je takoj všeč.

Kot sam praviš, imaš težave s slabšim vidom. Koliko dejansko vidiš?

Vidim okoli deset odstotkov. Videl sem tudi že slabše, vendar se je popravilo. Gre tudi za to, da znaš uporabljati vid, nekdo lahko vidi 10 odstotkov, pa ne vidi nič, ker ga ne zna uporabljati.

Kaj te pri tem najbolj ovira?

Najbolj me moti svetloba, zato moram ves čas nositi kapo.

Treniraš posebno igro, golbal. Kaj pravzaprav je to?

Golbal je igra za slepe in slabovidne z zvenečo žogo. Še najbolj podobna je rokometu. Igra se na igrišču, ki je po velikosti enako odbojarskem. Na vsaki strani je gol, dolg devet metrov. V vsakem moštvu igrajo trije igralci, ki poskušajo nasprotniku zabiti gol tako, da vržejo žogo čez igrišče. Igralci imamo prepljene oči, poleg tega pa moramo nositi posebna očala, skozi katera se popolnoma nič ne vidi. Naloga obrambe je, da se vsi trije igralci s celotno dolžino telesa uležejo na

tla, tako po možnosti pokrijejo celoten gol in preprečijo žogi pot v mrežo. Znotraj tega je veliko pravil, ki napravijo igro zanimivejšo. Igralci se orientiramo z golom in črtami, ki so v ta namen poudarjene.

Koliko časa že živiš s tem športom in kje treniraš?

Treniram v Zavodu v Ljubljani, dvakrat na teden. Aktiven sem tri leta. Da imamo motiv pri trenin-

Foto: Simon Korenjak

Olimpijec Dejan Pirc ob množici pokalov

gu, imamo organizirano ligo, v kateri sodelujejo tudi ekipe s Hrvaške. Povedati moram tudi, da smo vsi, ki igramo v našem klubu, tudi v reprezentanci in tako veliko potujemo. Sicer je golbal dokaj nerazvit šport, podmladka tako rekoč ni. Jaz sem najmlajši, ki se ukvarja s tem športom. Poskušajo vključiti tudi videče, vendar bi ti lahko igrali le državno prvenstvo.

Vendar bi najbrž imeli ljudje, ki vidijo, težave pri golbalu.

Videči imajo veliko težav z orientacijo. Imajo tudi slabše razvit sluh in jim je težje kot popolnoma slepim.

Zato taka igra zahteva popolno tišino.

Naj bi bila čista tišina. Vendar se pogosto zgodi, da je telovadnica nekoliko slabše zvočno izolirana in se pojavljajo zunanji šumi. Zato imamo mi na treningih prižgan radio, da se moramo popolnoma osredotočiti na žogo.

Kaj je pri tej igri najzahtevnejše?

Pokriti cel gol. Žoge, ki jih meče nasprotnik, so hitre, časa za poslušanje pa nimaš na pretek. Poleg tega moraš poslušati pot žoge in ne, kje se je odbila. Tu so tudi številna pravila, ki se jih je potrebno držati in če vse skupaj omejijo na 10 sekund, izpade zelo dinamično.

Kako poteka sporazumevanje med igralci med igro?

Center (igralec, ki je na sredini branjenega območja op. p.) je vodja. On posluša, kje je žoga in naju, ki igra na krilnih položajih, usmerja. Sedaj smo že toliko uigrani, da se znamo že sami razporediti.

Sedaj pa tisto, zaradi česar smo te tudi obiskali. Odhajaš na paraolimpijske igre v Atene. Si že kaj vznemirljen?

No, zaenkrat še ne. Sem pa zelo vesel in komaj čakam, da pride dan odhoda.

Kako se pripravljate na ta veliki dogodek?

Bili smo na pripravah na Rogli. Trenirali smo dvakrat na dan po tri ure. Poleg tega smo imeli tudi druge obveznosti.

Šest ur treninga na dan je kar veliko.

Bilo je zelo naporno, predvsem zaradi tega, ker smo vajeni trenirati največ dvakrat na teden. Nekoliko

lažje so napore prenašali tisti, ki so se tudi sami pripravljali.

Kdaj odhajate v Grčijo?

Odleteli bomo (intervju je nastal pred odhodom op. p.) 10. septembra. Kar je sicer 10 dni pred prvo tekmo, vendar se moramo privaditi na tamkajšnje razmere, spoznati dvorano, se nastaniti v olimpijski vasi.

Kaj pa prva tekma?

Prvo tekmo bomo odigrali z Litvo, ki nas je letos premagala v Izoli. Moramo ji vrniti za ta poraz!

Nekje sem prebral, da vas štejejo med kandidate za kolajno.

To je težko reči. V Atenah bo 12 ekip, med njimi je osem ali devet takšnih, ki lahko posežejo po olimpijskem zlatu. Veliko bo odvisno od dnevne forme. Gotovo so zelo močni vsi Skandinavci.

Kaj pa odlike Slovenije?

Slovenci slovimo po odlični telesni pripravljenosti. Letos smo delali tudi s psihologom.

Kakšna pa so tvoja osebna pričakovanja?

Vsak športnik gre na olimpijado, da bi dobil kolajno.

Igranje za Slovenijo je velika čast.

Zelo sem ponosen, da lahko igram za Slovenijo.

Uspešen pa si tudi na šolskem področju. Slišal sem, da si se želel vpisati na Fakulteto za šport.

Res je. Vendar je to kar visok cilj. Mislim, da kar nekoliko previsok.

Kako to misliš?

Normalno videči človek lahko prebere 200 besed ali več na minuto, jaz pa le okrog 80. Tako potrebujem veliko več časa za učenje.

S čim se drugače še ukvarjaš, poleg golbala?

Doma imamo konje in rad jezdim. Na sploh je moj prosti čas prepleten s športom. Tek in že omenjen nogomet s prijatelji.

Paraolimpijske igre v Atenah so se že začele. Ne glede na to, da so paraolimpijske igre namenjene športnikom invalidom, je to največji športni dogodek, ki se prav tako kot medijsko, sponzorsko in še kako drugače dobro pokrite olimpijske igre odvijajo na vsaka štiri leta.

Miha Mišič

Študentski klub BOŠ

Nov BOŠ v novo šolsko leto

Vse skupaj se je začelo 1. julija, ko je študentski klub BOŠ uradno prevzel še ostali prostor, ki je bil doslej v upravi osnovne šole. Ideje za novo podobo prostorov smo zbirali že pred tem in se na koncu kompromisno odločali.

Z delom smo v prostorih začeli že julija, vendar se je potem vsa pozornost preusmerila v pripravo Kmečkih iger. Rock koncert je bil uspešen in dobro obiskan, mladina se je zabavala, to je pa tudi najpomembnejše. Prav tako so

$h^2 = k_1^2 + k_2^2$?!!!

bile uspešne same igre. Če je ne bi vreme tako zagodlo, bi bilo še toliko boljše.

Za delo smo v prostorih spet prijeli avgusta in se še vedno nadaljuje. Manjka nam le še nekaj elektrifikacije, nato pa se bomo lotili beljenja sten in ustvarjanja mozaikov. Ker je september čas izpitov, so mnogi poprijeli za knjige. Kdor ob vikendih preganja dolgčas, lahko pride v BOŠ in tam se vedno najde kakšno delo, predvsem pa dobra družba. Pridite vsi študentje in dijaki, ustvarjajmo skupaj za nas, za naše prihodnje generacije, za Bloke!

Anja Anzeljc

Kolesarji po Krpanovi poti

Že četrto leto zapored je Športno društvo Špica iz Grosupljega v sodelovanju z občino Bloke pripravilo kolesarski maraton po Krpanovi poti. Letos se ga je udeležilo kar 300 tekmovalcev iz cele Slovenije. V lepem, sončnem in ne preveč vročem vremenu so prekolesarili lep del Bloške planote, se nato spustili v cerkniško »kotlino«, obiskali tudi Loško dolino in se zopet vzpeli na Bloke. Za 65 kilometrov dolgo progo so tekmovalci potrebovali okoli dve uri, najhitrejši pa bil triatlonec Franci Šilc iz Ribnice. Med množico smo opazili tudi Janeza Žurgo, ki je imel na progi kar nekaj težav: »Težav s kondicijsko pripravljenostjo ni bilo, vendar se mi je predrla guma. Na srečo je bil spremljevalni avto blizu in nisem preveč izgubil. Organizacija je res na visoki ravni.« Po koncu dirke je sledila še obvezna malica in

napitki, kot vedno pa so podelili tudi nekaj pokalov. Tako je pokal za najstarejšega kolesarja dobil Andrej Žigon, za najstarejšo tekmovalko pa Nada Ankele: »Glede na moja leta, mi zadošča okoli 50 kilometrov. Danes pa sem imela kar malo težav, saj je bila proga malo daljša. Sem pa zelo navdušena nad traso proge in njeno okolico.« Z najštevilčnejšo zasedbo se je predstavil Ford ASPC Drobnič PP1, s kar 20 tekmovalci.

Še ena prireditev, ki je imenitno uspela. Največji krivec za to je bil Jože Nered, predsednik ŠD Špica: »Zelo sem zadovoljen. Pričakalo nas je lepo vreme, lepa udeležba, vesel sem, da nas je ob progo prišlo pozdravit veliko število ljudi. Pohvalil bi tudi policijo, ki je dobro poskrbela za varnost na progi.« Da bi bilo takih prireditev čim več.

Miha Mišič

Tradicionalna kolesarska prireditev

Zopet lepa prireditev

Tudi letos je na zadnjo avgustovsko soboto v Velikih Blokah potekal turnir v ulični košarki. Na turnirju v »mali gasi« se je zbralo 10 ekip. Razdeljene so bile v dve skupini, kasneje pa sta se najboljši ekipe iz vsake skupine pomerili med seboj v zaključnih bojih. Tako je bila v zaključku, v tekmi za tretje mesto, s 15 : 13 boljša ekipa Furmani, ki je ugnala Avto M 1. Veliki finale je postregel s suvereno zmago

Stelesa iz Loške doline, ki je brez težav ugnal ekipo Avto M 2. Kapetan Stelesa Jože Sterle je povedal: »Letos sem prvič na tem turnirju. Pri košarki je tako, da je poleg dobre igre potrebno tudi nekaj sreče, vendar se mi zdi, da smo tokrat odigrali dobro cel turnir.« V metih za tri točke je zmagal Marjan Kosi (Radlek).

Miha Mišič

»Gasilska fotka« za slovo - se vidimo prihodnje leto

TRGOVINA ANKA CERKNICA
TRGOVINA DARJA BLOŠKA POLICA
TRGOVINA MARTIN KRPAN PODSKRAJNIK
TRGOVINA MRAVA CERKNICA
VALKARTON, KARTONAŽA RAKEK D.O.O RAKEK
ZLATARSTVO MARIJAN KOSI CERKNICA
ZLATARSTVO STERLE CERKNICA
ŽITO, PREHRAMBENA INDUSTRIJA D.D. LJUBLJANA

LD Nova vas

Iz lovskega nahrbtnika

Ob slika medveda, ki je spremljala naš članek v junijski številki Bloškega koraka, se postavlja vprašanje: »Kaj je vendar z Jožetovim medvedom?«

Žal moram bralce obvestiti, da ni nič novega. Še vedno ga meljejo sodni mlini Upravnega sodišča Republike Slovenije in to na II. stopnji. Lovci LD Nova vas upamo, da bodo kmalu zmleli, pa naj bo kakor koli že.

Ker pa smo lovci LD Nova vas v obdobju od izida prejšnje številke pa

do te jesenske kar nekaj počeli, je moj namen, da bralce Bloškega koraka obvestim, s čim smo se še posebej ukvarjali.

Glede na to, da je LD svojo imovino in članstvo zavarovala že vrsto let pri Zavarovalnici Triglav, smo skupaj ZLD Notranske vložili zahtevek za pridobitev ustreznega dela delnic. Bralce prosim, naj jih ne skrbi, obogateli ne bomo, pravici pa se nismo pripravljali odpovedati.

Največ časa in energije nam je po-

bralo sestankovanje, tako v okviru ZLD Notranske kot s sosednjimi družinami Velike Lašče, Sodražica in Loški Potok, s katerimi imamo skupno mejo in spadajo pod drugo lovsko območje. Manjši spor imamo z LD Grahovo, ki pa ni primerljiv z zahtevami LD Sodražica po delu našega lovišča. Ti problemi izhajajo že iz preteklosti in to se nam žal še danes maščuje. Ob tem smo se prepričali, da je velika škoda, da se lovstvo ni prilagodilo lokalni in bodoči regionalni organiziranosti, kar bi bilo za LD Nova vas več kot idealno.

Letošnje leto smo si lovci zadali nalogo, da bomo naš lovski dom nekoliko obnovili. Tako smo prebarvali okna in vrata ter balkon. Tudi okoli smo nekoliko uredili. Napušč in izravnavo tlakovcev okoli doma pa nas še čaka. Ob tem bi rad poudaril, da ima za uspešno zaključeno barvanje doma največ zaslug gospodar LD Nova vas France Zakrajšek – Petrin, ki je bil organizator del in tudi sam stalen udeleženec vseh delovnih akcij. Verjetno ni potrebno poudarjati, da pohvale zaslužijo še nekateri lovci, a o tem drugič.

Na koncu članka naj se dotaknem še letošnjih Kmečkih iger oziroma lovske razstave na Kmečkih igrah. Tudi letos smo lovci pripravili razstavo, čeprav je bilo nekaj zaple-

Lovska razstava

tov. A iznajdljivost in prizadevnost šolskega hišnika Vinka je stvari postavila na pravo mesto. Da pa ne bi bilo tako kot lani, smo pripravili še uvodni otvoritveni program.

Nastopili so: duet harmonikarja lovec Drago Mazij in njegov prijatelj Alojz Hiti, trije mladi harmonikaši pa so bili: Danijel Ivančič, Matjaž Lah in Košmrljevo dekle iz Loškega Potoka. Pesmi in tekst je brala in povezovala hči našega lovca Maruša Cimprič, za ozvočenje pa je poskrbel Rotov najmlajši.

Vsebinska novost razstave pa je bila v tem, da sta poleg LD Nova vas na razstavi sodelovali LD Cajnarje in LD Žilce. Obema gostujočima družinama je v imenu organizatorja Kmečkih iger predal župan Jože Doles grafike, delo slikarja Miša Strmana.

F. Hiti

Harmonike so zapele

Društvo za zdravo življenje Bloke

Klepet ob zeliščnem čaju

Naša prva »akcija« srečanje ob zeliščnem čaju je lepo uspela. Novovaški gasilci so nam prostodušno odstopili prostor pri gasilnem domu, kjer smo v prijetni senci lahko poklepetali o naših načrtih za letošnje leto. K temu nam je z zamislimi veliko pripomogla gospa Milena Gradišar, bivša predsednica Zeliščarskega društva Ljubljana. Veliko novega in uporabnega nam je povedala o zeliščih. S skritim ponosom smo jo poslušali, ko je hvalila lepote Bloške planote. Kaj prišlek vse opazi, kar je nam samoumevno.

Pokušali smo pirin narastek z bloškim »ananasom«, kot v šali rečemo vložnim bučkam. A ocirkovka naše članice Majde Seljak

z Lovranovega je prekašala vse. Ko smo jo pobarali za recept, se je samo skromno nasmehnila. Vsi, ki jo poznamo, vemo, da njene do-

brote uspejo zato, ker so ugnetenosti z ljubeznijo.

Z željo, da bi srečanje na izseljensko

Prva »akcija« srečanje ob zeliščnem čaju je lepo uspela

nedeljo postalo tradicionalno, smo se proti večeru počasi razšli. Ob tej priliki pa bi se zahvalili vodstvu LD Nova vas in PGD Nova vas, ki nam vedno brezplačno odstopijo prostor. Tudi z njihovo pomočjo smo lahko zaživeli že letos. Hvala!

24. julija pa smo se na povabilo društva Trebuhovica iz Čabra udeležili srečanja slovenskih in hrvaških zeliščarjev. Z zanimanjem smo prisluhnili predsedniku Društva za zdravo življenje Rijeke radiostezistu dr. Ratku Kornareta, zeliščarjema Tereziji Nikolčič in Ivanu Lesinger ter Milki Ožbolt, gonilni sili srečanja. Po sv. maši smo se podali na pohod po rekreativni energetski poti okoli Prezida. Ob prihodu nazaj pa nas je že čakala dišeča prezidanska juha. Letos smo se skorajžili trije člani. Upam, da se nas bo drugo leto še več, saj je bilo letos že sedmo srečanje po vrsti.

Martina Hribar

KD Bloke

Ko bloška pesem srca vname

Za člani KD Bloke je še ena uspešna sezona, počitnice pa so preživeli precej aktivno, saj so se z domačih Blok dvakrat odpravili na gostovanje.

Glas o Francetu in Micki Anzeljc – Petračevima je segel prav do organizatorja prireditve »Ko pesem srca vname – srečanje pevskih zborov od Čedad do Monoštra«, ki ju je skupaj z bloškim zborom povabil na tokratno že 8. srečanje v Arboretum Volčji Potok.

Skoraj dveurna prireditev je potekala v začetku junija, na njej pa je prepevalo več kot 20 pevskih zborov in glasbenih skupin. Skupno več kot 800 pevcev je prišlo iz vse Slovenije pa tudi zamejstva in tujine. Bloški zbor je zapel dve priredbi Petračevih v spremljavi zdaj že precej znanega tria Bloški voli, ki je s svojimi posebnimi inštrumenti vzbudil veliko zanimanja.

Slovenska pesem in dobra volja sta premagali celo dež in pesem je vnela srca vseh prisotnih, tako da so se Bločani stežka odtrgali od novih

prijateljev, s katerimi so se dogovorili za številna gostovanja v bližnji prihodnosti.

Da bi bloški pevci prišli domov še podnevi, bi bilo nekaj nenavadnega in tako so se spotoma odločili obiskati sosede, kjer so praznovali 10. obletnico obstoja Občine Velike Lašče, petje Bločanov pa je vse le še popestrilo.

Spomini na to gostovanje so bili še precej sveži, ko se je konec julija že obetalo novo doživetje s prav posebnim čarom obiskovanja. Že dlje časa so namreč iz Rodika prihajala sporočila, da pevce že težko pričakuje Malči Metlika, rojena Palčič, ki se je iz rodni Metulj poročila na Kras, hkrati pa je na Bloke poročena Irena Mazij odšla na obisk v domači kraj. Tako sta kraja brez dvoma povezana in gostovanje več kot upravičeno.

V okviru 6. Štrekljevih večerov se je na Linčevem borjaču tako odvil večer bloških pesmi, kjer sta občinstvo tudi tokrat očarala Petračeva dva, trio Bloški voli, petje

zboru pod vodstvom Jožeta Rajka in pripovedovanje Obloškega Tončka.

Bloke so na Krasu dodobra zaživele in za vse je bil velik praznik, ko se priležeta pršut in teran ter seveda pesem, ki se je še dolgo v noč slišala z dvorišča Matičkovih, ki so pevce obilno pogostili.

Pevci pa že kujejo nove načrte, saj so sezono že začeli s prvim srečanjem v začetku septembra, kjer ponovno

ni šlo brez praznovanja, tokrat rojstnega dne predsednika društva Lojzeta Mazija.

Društvu se je to sezono pridružilo nekaj novih pevk, slišati pa je bilo želje, da se zboru priključijo tudi moški člani kluba bloških študentov, s katerimi KD Bloke uspešno sodeluje.

Biti član tega zbora ne pomeni samo obiskovanje vaj, delo, čas in trud, pač pa tudi doživetje številnih lepih trenutkov in posebne vrste veselja, ki ga lahko doživiš samo z Bločani.

Alenika Žnidaršič

KD Bloke na srečanju pevskih zborov od Čedad do Monoštra

BŠD Lisec Velike Bloke

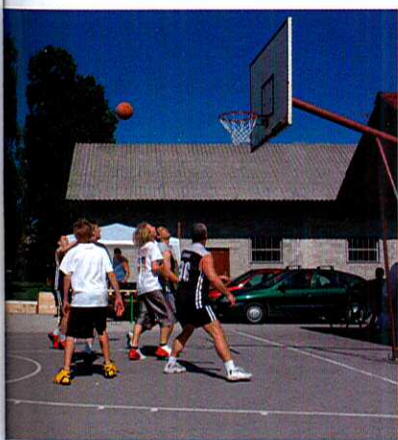
Od pohoda do martinovanja

V letošnjem letu je bilo naše športno društvo zelo aktivno, saj je izpeljalo vse prireditve, ki so bile v načrtu. Za prvi maj se je okoli štirideset pohodnikov odpravilo na tradicionalni pohod na Slivnico. Za dan državnosti petindvajsetega ju-

nija je bila prireditev pred vasjo in sicer smo postavili nov križ, katerega je blagoslovil duhovnik – salezijanski inšpektor g. Lojze Dobravec. Po slovesnosti je sledilo družabno srečanje, na katerem ni manjkalo niti ognjemet. V soboto, 19. junija, je lepo uspela kolesarska prireditev. Tekmovali smo na 10 in 25 km. Tekmovanja se je udeležilo 37 kolesarjev. Zadnjo soboto v avgustu pa je bilo organizirano tekmovanje v ulični košarki, kjer je nastopilo 10 ekip.

V tem letu imamo v načrtu dve prireditvi in sicer pohod na Snežnik ter martinovanje na Dolenjskem. Da je društvo tako aktivno, moramo pohvaliti vse aktivne člane društva, še posebej pa našega predsednika g. Jožeta Ponikvarja.

Franc Hrbljan

Turnir v ulični košarki (več str. 21)

Bloški korak

Prva bloška olimpijka – Milena Usenik

Če nas preveva evforija ob nastopu Dejana Pirca na paraolimpijskih igrah, se spomnimo, da smo Bloščani že imeli svojo predstavnico in to kar na dveh olimpijadah. Govorimo seveda o Mileni Usenik. Kot metalka krogle se je udeležila olimpijskih iger leta 1956 v avstralskem Melbournu in osvojila zelo solidno 9. mesto. Istega leta je tudi popravila takratni državni rekord, kroglo pa je zalučala 14,34 metrov. Štiri leta kasneje pa je nastopila tudi na olimpijskih igrah v Rimu. Tam je osvojila dobro 10. mesto. Pred časom se je takole spominjala svojih zvezdnih športnih trenutkov: »... vsakič, ko sem odšla na tekmovališče v tujino, sem si lahko ogledala kraje, o katerih je malokdo le sanjal. Lahko bi celo rekla, da se je svet spremenil v otipljiv čudež, poln glasnih besed in živopisanih podob. Še posebej vznemirljivo je bilo potovanje v Melbourne leta 1956. Si lahko zamislite, kakšne vtise so zapustili prelet preko severnega tečaja, postanki na Aljaski, Havajih, otočjih Fidži, Darwinu, Singapuru

in Banghoku?« Vtis z olimpijskih iger pa je bil še posebej močan: »Bilo je nepozabno, še posebej med snidenjem športnikov po otvoritvi iger in na zaključni slovesnosti. Prišli smo tako rekoč od vsepovsod, se pomešali v razigrano družino, v združbo neustavljivih veseljakov, ki so na tekmovališčih dali vse od sebe.«

Danes se je Milena Usenik nekoliko oddaljila od atletike. Njena strast je sedaj slikanje. Z možem, priznanim slovenskim slikarjem Emerikom Bernardom, uživata v slikanju. V krajšem telefonskem pogovoru mi je kljub temu priznala, da še rada pogleda atletiko, kakopak met krogle. Želela si je ogledati mete letošnjih olimpijskih iger iz antične Olimpije, pa jih žal ni ujela. Srca se vendarle ne da premagati.

Da bi le čim dlje ostala naša junaka, tako Dejan Pirc kot tudi Milena Usenik, v naših spominih.

Miha Mišič

Milena Usenik, predstavnik Bloka na dveh olimpijadah

Prvič po petdesetih letih

V začetku letošnjega junija smo se srečali sošolci in sošolke prve generacije bloških maturantov takratne nižje gimnazije v Novi vasi. Z mnogimi se nismo videli vse od maja leta 1954, ko smo si zadnji šolski dan na Blokah podali roke v slovo.

Pol stoletja je zares dolga doba, a na srečanju smo družno ugotavljali, da so ta leta hkrati tudi hitro minila. Ob prepoznavanju vsakega prišleka in ob obujanju spominov so vsem žareli obrazi in kar polna ura je minila, da smo se uspeli umiriti in sesti za mize. Žal brez sedmih sošolk in sošolca, ki so že preminuli in pa nekaterih, ki jih naša vabila niso dosegla (tujina, bolezen...). Tudi te ure našega druženja so kar prehitro minevale, zato je bila naša iskrena želja, da se moramo kmalu spet srečati.

Naše srečanje je s svojo prisotnostjo počastila tudi naša profesorica slovenskega jezika gospa Ivica Škrabec, o kateri smo vsi nekdanji njeni učenci menili, da ji zaradi njenega mladostnega izgleda in dobre volje bloški zrak izredno koristi. Vsi zbrani smo ji tudi v prihodnje zaželeli, poleg vsega naštetega, še obilico trdnega zdravja.

Še enkrat pa vabimo vse sošolce in sošolke, ki jih letošnje povabilo ni doseglo, da se nam pridružite že na prihodnjem srečanju.

Marija Avžlabar – Urbas

Sošolci in sošolke prve generacije bloških maturantov takratne nižje gimnazije v Novi vasi s tedanjo profesorico slovenskega jezika gospo Ivico Škrabec

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE NAKAZAL SREDSTVA IN PRIČEL Z AKCIJO ZBIRANJA POMOČI ZA POSOČJE

Rdeči križ Slovenije je Območnemu združenju RK Tolmin nakazal 1 000 000,00 tolarjev, ki jih bodo namenili za najnujnejše potrebe v prizadetem območju Zg. Posočja.

Predstavniki območnega združenja Rdečega križa Tolmin so si takoj po potresu ogledali posledice, organizirali dežurno službo, se udeležili seje štaba civilne zaščite v Tolminu in se aktivno vključili v odpravo posledic in nudenje pomoči.

Rdeči križ Slovenije pričinja tudi akcijo zbiranja finančnih sredstev za pomoč prizadetim krajem v Zgornjem Posočju.

Vse, ki želijo prispevati prosimo, da svoje prispevke nakažejo na Transakcijski račun Rdečega križa Slovenije NLB 02922-0019831742, sklic 4009

s pripisom »Za Posočje«!

Darovalcem iskrena hvala!

Marija Mramor

V RUBRIKI, KJER BRALCEM PREDSTAVLJAMO BLOŠKE KORENINE, 90-LETNIKE, SE ŠE NI ZGODILO, DA OD IZIDA ENE ŠTEVILKE DO DRUGE NE BI IMELI PRILOŽNOSTI ČESTITATI KOMU IZMED NJIH. TUDI TOKRAT JE TAKO. VROČEGA 6. JULIJA SMO SE ODPRAVILI NA ANDREJČJE, KJER SMO Z OBISKOM POČASTILI MARIJO MRAMOR, SLAVLJENKO TEGA POLETJA. Z NJENO IZKAZANO ČILOSTJO IN Z NEIZMERNIMI KOLIČINAMI SMEHA SMO JI KOMAJDA VERJELI LETNICO ROJSTVA 1914.

Rojena je bila v Ravniku pri Marinu, tako se je reklo po domače, kjer je bila je številna družina. Rojenih je bilo deset otrok, pet jih je preživelo, pet jih je umrlo kmalu po rojstvu. Kljub temu da je bila družina številna, otroci so bili bos, bila je revščina, ima na mladost izjemno lepe spomine, saj je bilo bolj kot vse drugo pomembno to, da so se imeli radi. Danes je od vseh bratov in sester živa le še ona.

Kruh je pričela služiti že zelo zgodaj. Pri dvanajstih letih se je že morala odpraviti na Strmico za pestrno, kjer je morala veliko delati.

Seveda pa se je poleg dela našel tudi čas za sprostitev in zabavo. Ko je bila še dekle, so navadno hodili plesat k Milavcu, kjer je bila gostilna. Kakor hitro se je v gostilni pojavil godec, že je prišel ponjo kak fant iz vasi, da jo pelje na ples. Seveda je morala biti zavoljo stroge mame doma še pred mrakom, vendar to nikakor ni bila ovira, da ne bi spoznala Janeza, s katerim sta »plaušala« štiri leta, preden sta se poročila leta 1940. Na vprašanje, ali ji je bil kak fant na plesih še posebej všeč, nam je

odgovorila: »Pa ta, ki sem ga vzela. Bil je lep fant, poštenjak. Včasih je malo sitnaril, ker je imel preveč dela, tako da se je kar za glavo držal, pa sem rekla: Bova, kar dajva, pa se je uredilo.«

Z Janezom sta deset let živela v Ljubljani. Delala je v pivovarni in v papirnici Vevče, vendar si pokojnine ni zaslužila, tako da sedaj prejema moževo pokojnino. V tistem času nista velikokrat prišla domov. Kadar pa je bilo možno, sta prišla iz Ljubljane s kolesi. To je bilo pravo tekmovalje, saj sta enkrat potrebovala le 2 uri in pol čez Lužarjev breg do doma. V Ljubljani sta imela tudi že kupljeno parcelo za hišo, ki pa sta jo prodala po odločitvi, da se vrneta na Bloke. Prihod domov je bil tudi mnogokrat povod za prepire, saj sta se iz dobrih služb podala na Bloke, kjer je bila revščina. Doma je bila stara, na pol podrta hiša, ki jo je bilo potrebno popraviti, izplačati sta morala deleže sestram, denarja ni bilo, tako da sta cele dneve garala. Imeli so še črno kuhinjo, danes pa lahko na stropu v hiši še vedno preberemo

letnico izdelave 1804, naredil ga je še stari oče.

Janez je šel v službo na Gradišče, najraje je bil »cimperman«, Marija pa je doma skrbela za živino, imela sta do osem glav goveda. Prodajala sta

odpravi. Najraje hodi na romanja, bila je tudi že v tujini, čeprav mož nikoli ni bil zadovoljen, da je hodila okoli, ker se je bal biti sam doma. »Če b* blu po muožavu, ne b* šla nkamr. Lej, tle je Marija, pa mol*, je riku, pa pokazov v kot.«

mleko, čez zimo pa je zredila tudi po štiri prašiče, ki jih je zelo rada »futrala«. Vsak dan je kuhala kotle, imela sta ogromno pese, spomladi pa sta jih prodala in je bil kakšen dinar. Mladih prašičev nista nikoli redila, ker je preveč riskantno: »Al' rata al' pa ne.«

Pozimi, ko sta imela več časa, so se zbirali s sosedi in igrali ruski šnopc, tega jih je navadila Kovačica, s katero se je tudi veliko prepirala. »Težka je bla, golfala je, kolkr je muogla, če smo jo pa dubl*, je pa tajila.«

Takrat je bil Ravnik še poln, danes so hiše prazne ali pa so postale počitniške hiše.

Pri teh letih pa se še vedno rada kam

Kljub desetim zlomom, ki jih je utrpela, je še vedno poskočna in takoj se je na mizi znašla kava, prinesla pa nam je tudi sveže pečen domač kruh, ki ga je spekla v »šporhetu«, v »rolu«. Kuha sicer ne rada, ker je »lena«, kot pravi, pa tudi vse ji prinesejo, tako da nima kakšne potrebe po kuhi. Ob tem smo se prešerno smejali, takoj zatem pa se je porodila ideja, da bi kakšno zapeli. »Dajmo tisto, kako so na Kureščku molčali,« sta rekli v en glas z Marico. Potem pa smo zapeli tisto: Pozimi pa rožice ne cveto.

*Veselo razpoloženo
Marija Mramor smo obiskali:
Marica Zgonc, Anton Križ in
Miha Knavs.*

Ansambel bratov Štrukelj

Zagotovo ste že slišali za brata Štrukelj, ki prihajata iz Hruškarjev nad Cerknico. Kako da ne, saj njuna glasbena pot traja že zelo dolgo – starejši brat, Boštjan, ki je samouk, pa igra harmoniko že celih 15 let.

Na začetku sta sama, Boštjan in Mitja, zabavala staro in mlado. Čez čas je iz dueta nastal trio. Od aprila letos pa so v Ansamblu bratov Štrukelj štirje. Izkušeni kitarist Marjan Peterlin, ki prihaja iz Roba pri Dolščakih, ter pevka izrednega posluha Saša Debeljak iz Loškega Potoka predstavljata dobrodošle okrepitve pri nastopanju.

Na njihovih nastopih je Mitja »ta glavni«. S svojim humorjem in gobčnostjo spravi vse ljudi prvo v dobro voljo, nato pa še na plesišče. Skupaj pa poskrbijo za izvrstno sozvočje glasov, saj pojejo tudi štiriglasno. Igrajo muziko za vsak glasbeni okus – od narodno-zabavne, zabavne, domače, pa tudi kaka modernejša skladba se znajde na njihovem repertoarju. Svojo zabavo na odru pa znajo tudi popestriti, saj Boštjan ne obvlada samo harmonike, ampak tudi klaviature, Mitja pa lahko v roke vzame tudi bas kitaro. Saša pa se poleg študija solo petja uči igrati tudi harmoniko.

Ni kaj, kmalu bodo zapluli v profesionalne vode.

S svojim muziciranjem bi se radi zavihteli še eno stopničko višje. Že sedaj nastopajo na ohceti, piknikih, ... Njihovi cilji za prihodnost pa so tudi veselice. Prisostvovali pa so že na različnih festivalih, tudi v sosednji Avstriji.

O bogati glasbeni poti pričajo dve izdani kaseti ter CD plošča, ki so nastali od začetkov glasbenega nastopanja. Bločani smo jih gotovo bolje spoznali po drugi kaseti, ki nosi naslov Bloški smučar. Trenutno pa ansambel snema dve novi skladbi. Ambicije so velike, znanja jim tudi ne manjka – želimo jim lahko le še srečo.

Tadej Pavlič

Srbija

V znamenju iskanja svetega Autocampa

KOT ŽE NASLOV POVE, BOSTE DELEŽNI BOSTE ZGODBE S POTOVANJA PO JUGOSLAVIJI, ZGODBE EPSKIH RAZSEŽNOSTI. NA TO POT SMO SE PODALI: SIMON, TADEJ, BLAŽ IN NEJC.

DESTINACIJA: SRBIJA. ŠTIRJE KAMERADI SE ZBAŠEMO V NAŠ MALI AVTO IN KRENEMO. POT OD LJUBLJANE DO BEOGRADA JE BILA LEPO ZASTAVLJENA ŽE OD NEKDAJ. MALCE NAS ZMOTI NEKOLIKO DRAŽJA CESTNINA NA HRVAŠKEM IN NE NAJKRAJŠA ČAKALNA DOBA NA MEJI S SRBIJO. VENDAR PA NAS TAKOJ SPRAVI V DOBRO VOLJO SRBSKI CARINIK, KI NAM OB OMEMBI OBISKA GUČE Z NASMEHOM NA USTIH ZAGOTOVI, DA JE SRBSKA RAKIJA BOLJŠA OD SLOVENSKE SLIVOVKE.

GUČA

Trube. Pivo in rakija v potokih. Odojki v obilnih količinah. Še kaj? Verjetno je še vsaj tisoč stvari, ki majceno vasico 200 km južno od Beograda za tri dni spremenijo v prestolnico trubačev. »Majstori trube«, kot jih kličejo Srbi, s svojim neizčrpnim igranjem izvajajo ples in petje iz še tako mirnega obiskovalca. Še več – to je neprekinjeno 24-urno zibanje nekaj tisoč-glave množice (po podatkih organizatorja se nas je zvrstilo pol milijona) ob energičnem igranju trub, katero zvišuje ritem srca.

Prihod na kraj zločina dan pred uradnim začetkom (četrtek zvečer) nam je zagotovil ugodno lokacijo bivališča (beri: šotor). Vendar pa bi nastopila težava, če ne bi hoteli ostati do konca, saj gre v tem »kampu« za princip divjega zahoda. Odideš lahko šele v nedeljo, potem ko te odparikirajo. Higiena je lekcija, ki je v Srbiji še niso jemali in glede tega mora človek zamižati in jim z zaprtimi očmi pogledati skozi prste. Toda tam, kjer se sliši ob jaki trubi mili glas pevca brez zob človek pozabi na to in tudi na vse druge tegobe življenja.

In prav to dogajanje pred gostilnami, restavracijami, kjer zbrani trubači igrajo za ljudi, ti pa jim v zahvalo za igranje ter za vzpodbudo za naprej na čelo lepijo bankovce, oz. jih tlačijo v trube, je največji čar Guče. Tako na vsakem prostoru kaj hitro pride do vsesplošnega rajanja in plesanja po mizah.

ČISTO VSAKDANJE REČI

Surovine, ki so nujne na takem popotovanju, so zelo poceni. Poceni je gorivo za jeklene konjičke, nizke so celo kazni, predpisane za prekoračitev hitrosti (pa še za kak študentski popust se da dogovoriti). Cena hrane in pijače je razveseljiva.

Dva litra piva dobiš za malo več kot 300 tolarjev (prodajajo ga kar v plastenkah po dva litra), pleskavico tudi za malo več kot 300 tolarjev – skratka hrana je več kot poceni. Če pa se vam slučajno v Beogradu zahoče kave, je najbolje, da odidete v 2. nadstropje Sava Centra (nekdanjega jugoslovanskega ponosa kongresne dejavnosti, ki dandanes nečastno životari) in jo naročite v tamkajšnjem tiskovnem središču, kjer boste dobili pošteno dozo pravega »novinarskega kofeta« za slabih 25 tolarjev.

Glavna hrana je prav gotovo meso: ražnjiči, . Za vegetarijansko hrano pa pravijo, da šteje že kuretina in krompir, zabeljen s svinjsko mastjo.

BEOGRAD

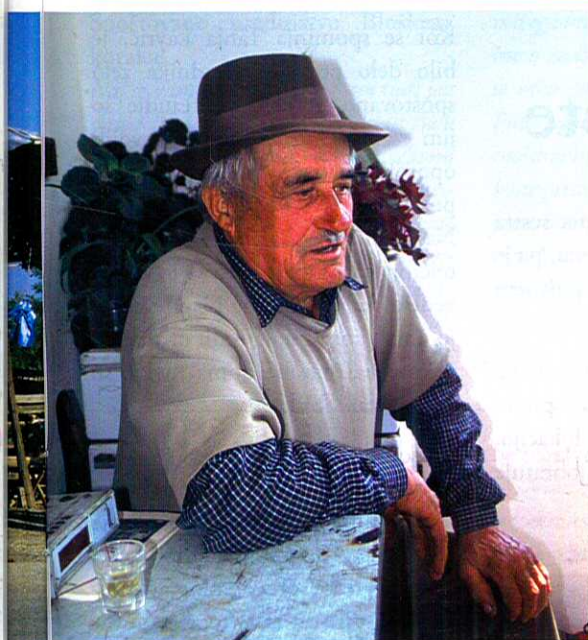
Začelo se je po našem prihodu v prestolnico. Gre za dokaj velik kraj, ima 3 tisoč ... oprostite, 3 milijone prebivalcev. Kamor pogledaš, slovenske reklame, zato se ni za sekirati.

V tej lični, urejeni in vsesplošno pregledno jasni prestolnici so cestne oznake nekaj nenavadno nepotrebne. Razumemo, da če prideš v Spodnje Pirniče, je itak vsem jasno, kje se gre naprej do Lipe, da ne bi slučajno v Tacen prilezel.

Največji čar Guče je dogajanje pred gostilnami, kjer zbrani trubači igrajo za ljudi, ti pa jim v zahvalo za igranje na čelo lepijo bankovce. Vrhunec pa se zgodi v soboto zvečer, ko je na vrsti veliki koncert »Mesečina«. Lokalni stadion, napolnjen do zadnjega kotička, kar poka po šivih.

Verjetno je nekemu Nizozemcu bolj jasno, kaj piše na tabli »БЕОГРАД«, kot nam, kajti zgubili smo se, kot če bi padli v meglo iz aviona. Da ne bo pomote: imeli smo imenitno karto Beograda iz leta 1985.

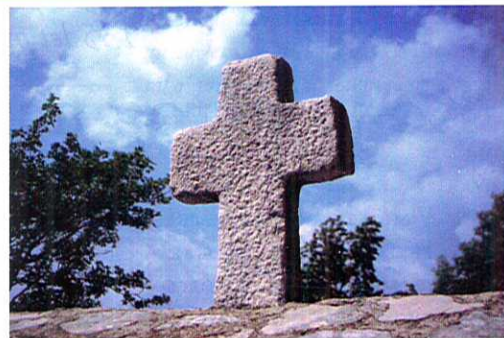
Mi iz Guče pozno zvečer uletimo v Beograd in po karti sodeč nekje obstaja Autocamp na Adi Ciganliji – to je neka otoška tvorba sredi mogočne združitve Save in Donave. Kot blisk se napotimo proti tej »ciganiji«, se vozimo skozi industrijske cone, skladišča, zapuščena parkirišča in obupano iščemo ta raj na zemlji, »Beogradsko more«, kot mu pravijo. Naposled le prisujemo do rampe, kjer na kapiji ves dolgočasen

ždi »čičo«: »Momci, šta bilo? Pa momci, kamo? U autokamp?! Ovdje nema autokampa posle osamdeset-četvrte,« se popraska po glavi in nadaljuje: »Pa ima ovdje autokamp. Ti samo idi pravo, desno, uz nad autoputa, onda levo, kod semafora desno, uz brdo, desno, pravo, desno, levo in onda samo praaavo.«

Torej po kratkem posvetu smo izluščili 3 dejstva: a) Ada Ciganlija je utrpela grozovito gmotno škodo med Nato-vim bombardiranjem, b) zatoorej so zaprli industrijsko cono, skladišča, c) ker ni pretoka delovne sile, tudi ni potrebne gostinske ponudbe – »pa skini autokemp onda«.

Kot bi mignil, se odpeljemo torej na hrib, kjer naj bi po pripovedovanju domačina in tudi naše karte ležal nek kamp Košutnjak. Ko naposled po vseh preusmeritvah, obvozi in priključkih na obvoznico pridemo na lokacijo hriba, se je začela obsežna raziskava golf igrišč, gmajne, restavracij, domov za ostarele, vendar kampa še nismo našli. Ko čisto po naključju pripeljemo mimo gruč dreves, tam zagledam tablo »KAMP KOŠUTNJAK – since 1875«. Vsi veseli skočimo iz avta in si nazdravimo z radensko. Medtem ko vsa radostna, kolega arhitekta Blaž in Nejc čakata pri avtu, vrla Bločana Tadej in Simon odideta na recepcijo. Prideta nazaj ... »Momci ovdje nema autokampa posle devedeset-druge ... eee ... ali ima još autokamp kod hotela Nacional. Ti samo ideš desnolevokodautoputadesnolevokodsefamoradesnoblaba... i onda samo praaavo!«

Po preučitvi karte nam ni ostalo drugega, kot da se »spokamo« na drugi konec sela. Na tej stopn-

V Črni gori si lahko ogledate mnogo čudovitih starih samostanov

NOČNO ŽIVLJENJE

Na Tošin Bunar-ju je študentsko naselje, kjer smo na koncu koncev pristali. V neposredni bližini pa, kot povsod po svetu, mnogo dobrih (in predvsem poceni) lokalov. V enega izmed njih zaidemo tudi mi. Naročimo pivo in si že začnemo krajšati čas z igranjem kart, ko nas natakara neprijazno in nelegitimno začne metati ven, češ da v njegovi gostilni pa že ne bomo igrali – brez vsake razlage ali utemeljitve. »Pa saj ne igramo za denar,« mu skušamo še nekaj dopovedovati ... on pa le še zaračuna rundo in gre. Ko si iščemo utehe v sosednjem nočnem baru že vnaprej vprašamo, kako je pri njih s kartami in nas tudi a priori zavrnejo: »To je hazard.« Protestno zapustimo še ta lokal in se začnemo pogovarjati s taksisti, ki so stali pred njim. Povejo: »Slovenija – demokratija. Ovdje nema demokratia. Ubiješ 10 ljudi – 10 godina, ubiješ 100 ljudi – 10 godina, igraš karte – 10 godina ... ako si »peder« – 100 godina!«

Tako smo se potem v gostilnah le še pogovarjali. Na predvečer kvalifikacij za ligo prvakov smo spoznali fante naših let. Eden od njih je bil zagrizen Partizanovec, drugi (njegov brat) Crveno-zvezdaš. Njunj besedni dvoboji so bili res balzam za ušesa. Bojan pravi, da mu ni jasno, kako je lahko CZ proti nekemu Čačku izgubila 0:1. Bogdan pa mu zabrusi nazaj, da še vedno bolje to, kot pa da bi izgubila z 0:3 proti zagrebškemu Di-

namu, kot se je to zgodilo Partizanu. In s takimi pikrimi opazkami sta se obmetavala še cel večer. Božo kasneje pokroviteljsko razloži, da ni važno, da Zvezda zmagala, samo da Partizan ni boljši – in seveda obratno. Ko pridemo do slovenske reprezentance, pa sta si bila edina, da sta naša najspodobnejša igralca Marko Elzner in Milenko Ačimovič.

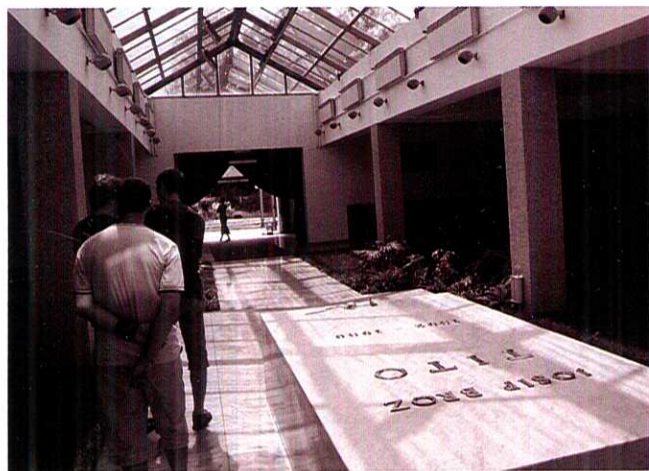
Preostanek potovanja ni bil nič manj lep, nič dražji, nič manj gostoljuben. A edina anekdota, ki smo si jo res zapomnili, je bila tista o prebavnih motnjah. To pa je že del neke druge zgodbe.

Tadej Pavlič, Nejc Gosak, Simon Korenjak

Fotografije: Simon Korenjak

V času festivala je vasica natrpna s stojnicami z najrazličnejšimi predmeti (od centralnih peči, preko multikultivatorjev, oblačil, spominkov, kiča in nasploh vsega mogočega in nemogočega), pouličnimi prodajalci, improviziranimi restavracijami, šanki. Glasna glasba se širi od vsepovsod – tako živa, kot tista iz zvočnikov.

ji smo bili že vsi izmučeni, podkovani v znanostih urbanizma, geografije, preživetja v naravi in kartografiji, pa vendar izgubljeni kot kokoškino zlato zrno. Po dolgem dolgem času vožnje med stanovanjskimi bloki, nadvozi, podvozi, slepi ulicami, obvoznici, industrijski coni ... ko končno prispemo na morebitno lokacijo, nas seveda pošljejo nazaj. Ampak mi se ne damo – končni rezultat: tabla hotel Nacional.

Na recepciji pa: »Momci, ovdje nema autokampa posle osamdeset-sedme ... eee ... ali ... eee,« možakar se podrgne po čelu, popraska po pleši (Tadej in Simon pa že pri vratih) »... eee ... Pa možda ima ... kamp Košutnjak!!!«

135 let obstoja pošte na Blokah

Ko je še rog naznanjal prihod pošte

V MESECU AVGUSTU JE PRETEKLO ŽE 135 LET, ODKAR JE NA BLOKAH ZAČEL DELOVATI PRVI POŠTNI URAD. VSE SE JE ZAČELO Z ANTONOM LAVRIČEM, RAZGLEDANIM KMETOM IN SPOŠTOVANIM ČLOVEKOM IZ NOVE VASI, KI JE NA SVOJE POTOVANJE V TRST S SEBOJ VZEL TUDI POTRDILA O PREMOŽENJU, DA BI PRIDOBIL DOKUMENT ZA USTANOVITEV POŠTE NA BLOŠKI PLANOTI.

V tistem času ni mogel kar vsak odpreti pošte, najprej se je moral izkazati za dovolj premožnega za pridobitev listine. Pri Lavričevih so bili takrat dovolj premožni, da so tako pri cesarsko kraljevi direkciji pošt v Trstu pridobili tudi dokument, ki ga sedaj hranijo v muzeju avstrijskih pošt na Dunaju, s katerim se je 10. avgusta 1869 na Bloški planoti ustanovila pošta.

V tistih časih so bili poštni uradi še redkost, zato je prva pošta na Blokah pokrivala širšo okolico vse do Loškega Potoka. Seveda tudi dostava ni bila tisto, kar je sedaj, saj je bilo potrebno pošto nositi še peš ali pa s konji. Vse je bilo bolj počasno, vendar vseeno je pošta delovala kot mora. Po Antonu Lavriču je poštni urad prevzel

njegov sin Jože in po Jožetu, ki je umrl dokaj mlad, le 50 let je imel, je družinski posel nadaljeval sin Aleksander Lavrič s svojo ženo, zadnji v rodbini Lavričev, ki je vodil pošto v domači hiši.

Na domači pošti sta delali tudi Tanja Lavrič, ki je nekaj časa delala doma na njihovi pošti, potem pa odšla

v Ljubljano na PTT. Njena sestra Aleksandra, ki je ostala doma, pa je pomagala materi Ivani pri poštnem delu v Novi vasi.

Le nekaj let pred stoletnico pošte na Blokah se je iz Lavričeve hiše preselil urad na novo lokacijo, lokacijo, kjer še danes v Novi vasi obratuje pošta.

Anton Lavrič

Kot se spominja Tanja Lavrič, je bilo delo poštnega uradnika zelo spoštovano in cenjeno. Ljudje so jim zaupali celo hrambo svojih oporok, ki so jih imel shranjene v posebni leseni omari z 20 predali. Na pošti so imeli takrat tudi edini telefon na Blokah, zato se je vedno vedelo, kaj se godi na planoti. Kdo je umrl, komu se je rodil otrok, kje je bilo kaj narobe doma in kje so pričakovali obiske.

To so bili lepi in umirjeni časi, eni najlepših, kar se jih spomni Tanja. V spominu ji je ostalo tudi, ko je kot 14-letno dekle pozabila oddati poštno vrečo sprevodniku avtobusa, ki je v tistih časih poleg prevoza potnikov imel tudi nalogo pobiranja poštne vreče in jih prepeljati do večjih poštnehih centrov. Takrat je bilo prvič, da pošta ni bila oddana in to vse zaradi nedolžne igre med dvema ognjema. Takrat je bil oče zelo jezen, se spomni, prvič v sto letih so doživeli pravo družinsko sramoto. Do takrat je šla pošta redno vsak dan naprej, ne glede, kaj je bilo, sonce, dež ali pa sneg.

Sedaj je tradicija poštnehih uradnikov pri Lavričevih zamrla, pa tudi pošta ni več, kar je bila včasih, je poudarila Tanja. Časi so se spremenili, vse več je elektronskih pisem in pravega pisma skoraj nihče več ne napiše. Tempo življenja se je spremenil in tudi poklic poštnega uradnika niti približno ni več tako cenjen kot je bil včasih.

Matej Kljun

Zahvala

Po hudi in zahrbtni bolezni nas je v mesecu avgustu zapustil dragi mož, oče, stari, ata in dober prijatelj

Ivan Lužar
iz Lužarjev

Ob izgubi našega dragega pokojnika se zahvalujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste darovali cvetje, sveče ter maše in ga pospremili na zadnji poti. Zahvalujemo se dr. Olgi Doles in patronažni službi zdravstvenega doma Cerknica za pomoč med hudo boleznijo. Hvala tudi g. župniku in pogrebni službi.

Vsi njegovi

Zahvala

Ob prezgodnjem slovesu naše drage

Marije Korošec
roj. Zaplotnik

se iskreno zahvalujemo za pisna in ustna sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste jo pospremili k večnemu počitku.

Vsi njeni

Spoštovano uredništvo Bloškega koraka!

Naj se Vam predstavim, da sem tudi jaz prava Bločanka, doma iz Velikih Blok – Štefka Snel, poročena Šolar. Živim v Kranju že od leta 1955. Moja sestra Meri Snel, poročena Boštar, s katero živiva v Kranju, prejema Vaš cenjeni Bloški korak, katerega obvezno prečitam od prve do zadnje strani tudi sama. Zelo mi je všeč, saj je toliko zani-

mivega branja, ki mi vedno oživi spomine o življenju ljudi iz krajev, v katere se tako pogosto in srčno rada vračam. Prav zaradi tega Vam pošiljam »svojo mojstrovino« pesem o mojem domu. Če boste presodili, da je dovolj dobra za objavo, bom zelo vesela in počaščena. Naj Vaš cenjeni Bloški korak še dolgo izhaja, da bi s svojimi koraki sledil vsem tistim, ki smo daleč od doma. Velika zabava vsem, ki se trudite, da

nas osrečite in obogatite.
Z lepimi pozdravi!

Štefka Šolar – Snel

PA ŠE TO

Bilo je pred 50 leti. Letos, 5. 6. 2004, se je naša generacija po toliko letih srečala na prijetnem klepetu v gostilni Miklavčič v Velikih Blokah. Spomini so oživel s fotografije, slikane pred 50 leti

pred šolo v Novi vasi. Ugotavljali smo, da so leta prinesla svoje. Vsi se nismo takoj prepoznali, a potem je stekla beseda, čas je prehitro mineval. Bilo je lepo. Ob tej priliki se zahvaljujem Marici Avžlahar – Urbas in Jožici Strle – Pojahelc, da sta nas združili, Jožetu Maroltu pa za lepe fotografije. Vsem sošolcem, posebno prof. Ivici Škrabec tople pozdrave z željo, da se še kdaj srečamo!

ZLATA TELETA IN

VOLITVE

Človeku današnjega časa se zdi smešno in sam sebe vara, ko misli, da zlatih telet ne časti.

Ko bi zakonski možje posvetili toliko pozornosti družicam, kot svojim avtomobilom, bi odvetniki za ločitve ne imeli toliko dela. Sozakonca za hip zmotiš, češ naj pogleda, ali imaš na hrbtu klopa, pa pravi, da ne vidi. Nato pa pol ure išče očala, ker bo šel praat avto in mora videti vsak mušji drekec. To je seveda samo po sebi razumljivo.

Še veliko več časa pa posvetimo televiziji. Včasih se sprehodim po cesti, ko je na ekranu TV dnevnik, pa je ta povsem prazna.

Nekoč so naši predniki rekli, da v su pismu piše tako in tako in so to imeli za sveto, kar tudi je. Sedaj pa pravijo: Na televiziji je bilo rečeno in to imajo za suho zlato.

Kadar se začne kje vojna ali izbruhne bolezen ali ko se zgodi grozovit zločin, kot tedaj, ko so podrl dvojčka v New Yorku, ali ob vremenski napovedi toče, gledalci zrejo v ekran in pričakujejo rešitve. Ljudje božji, kaj zrete v TV?!

Rešitev prihaja od Boga. In ko se že pripravlja k nevihti, ljudje vdano govori: »Kar bo, pa bo!« Nič kar bo, pa bo. Na cvetno nedeljo smo nesli zelenje k blagoslovu. Pokadite in blagoslovajte in Bog se bo ozrl na naš kraj.

Še mene je ta šment od TV premamil letos, da sem šla čebulo pobrat štirinajst dni prezgodaj, »da je ne bo plesen«, kakor mi je rekla vaščanka, ki prisega na TV. Ta izostanke pridelka se bo že nekako nadomestil. Težje je, če ne gremo na volišče, ko so volitve, in potem imamo v gnezdu parlamenta večino klopotev.

Mac – Marica Marolt

P. S.

VE SE, KAKŠNI SO

Pred desetletji je ženska spremljala ostarelo mamo k zdravniku v Ljubljano. Po končanem pregledu sta šli v slaščičarno. Mama se je razgledovala za prostim stolom, ženska pa je izbirala. Potipala je prvi krof in ga spustila iz rok, potipala je drugega ... »Ta je tapravi!« Pokazala je mami krof. »Zelo je rahel.«

Pred volitvami pa ni treba tipati, kajti takrat so vsi rahli. Po njih sadovih jih poznamo že od prej.

KAJ PA TELE VE, KAJ JE POMARANČA

Tako mi je moj pokojni tast Namretov Pepe velikokrat dejal, ko o kakšni stvari nisem imela pojma. Ta izrek mi je prišel na pamet aprila na prireditvi o Krpanu. Bila sem poleg, ko sta Mišo Strman in hišnik Vinko Otoničar obežala slike za sceno, a zdelo se mi ni nič posebnega. Pet slik pač nametanih po zavesi. Ko pa so prvi

gledalci vstopali v dvorano, so si z velikim zanimanjem ogledovali ravno te malarije. Še bolj sem bila začudena, ko so takoj prepoznali avtorje. »Ja, ja, Brdavsova glava z ozadjem Snežnika je pa od Lidijinega moža, a veš, tiste prijazne trgovke v blagovnici... Aha, če kaj vem, je Marjeta v košu umetni na Mete Stražišar iz Dolenje vasi. Veš, je moja učenka. Kako so pa Marjana Mančka povečali? Oh, to je pa Mišotov Krpan, saj ga imajo še podeželske žene

za svoje produkte natiskanga...« Resnično me je bilo sram, da tako malo vem. Posebno sem se počutila »butasto«, ko nisem vedela, kdo je avtor Brdavsove glave. Mišo in Franc Modic sta me presenetila, saj je umetnina nastala čez noč. Frenk, hvala ti. Popolnoma neznani ljudje poznajo njegov slog, jaz pa od danes tudi...

Še večjega kozla sem ustrelila na ravenko žegnanje. Ko je k sosedovim prišel Lojze Stražar, sem se mu veselo zah-

valjevala za Jureta Seška in se obenem pohvalila s sceno. »No, le slike šparaj, čez čas pa naredite aukcijo.« »Ja, ja, akcijo«, sem glasno vzklikala. S svojim neznanjem sem preslišala pravi pomen izrečenega. Samo čustveni inteligenci Lojzeta in njegove žene Marjane se lahko zahvalim, da me ni bilo še bolj sram. Res, kaj pa tele ve, kaj je pomaranča.

Martina Hribar

Pismo uredništvu Bloškega koraka
Že od druge številke mi pošiljata Milan in Olga Ivančič s Studenca Vaš Bloški korak. Od takrat dalje imam vse številke prebrane in shranjene. Za nas, ki živimo daleč, je še posebnega pomena; saj je to lepa povzdeva z našimi Blokami.

Tukaj pa želim omeniti predvsem dve sliki iz zadnje številke, kateri dobro poznam in jih sedaj vidim popolnoma drugačne. Prva slika šola. V mojih šolskih letih (1948-1956) sem se je bal (najbrž slaba vest) in zaradi tega je nisem rad videl. Šele na tej sliki opazim, da

sem hodil v lepo šolo. Druga slika pa je Blošček. Sedaj, ko je tako zaraščen, je popolnoma drugačen kot nekoč. Spominjam se, da smo še leta 1969 smučali po njem. Takrat smo še »štanfali« navzgor do vrha in se spuščali naravnost v Topol.

Glavni namen mojega pisanja pa je, da se Vam v uredništvu prav lepo zahvalim za trud, ki ga vlagate v ta časopis. Nam veliko pomeni. Lepo vas pozdravljam

Jože Žurga
Miramar, Argentina

Kulturna prireditve

Ob 135. letnici obstoja pošte na Blokah vas Društvo za zdravo življenje vabi na dobrodelno prireditve, ki bo 10. 10. 2004 ob 17 uri z naslovom: GREMO S SMUČKAMI KALCE LEVO.

Vabilo za vse

Pridružite se ideji o ustanovitvi smučarskega tekaškega kluba Bloke.

Dobrodošli brez omejitev.

Računamo na vas!

Seminar za kmetovalce (SKOP)

Kmetijski zavod Ljubljana vabi kmetovalce, ki že kmetujejo po programu SKOP (Slovenski Kmetijski Okoljski Program), oziroma se imajo namen vanj vključiti, da se udeležijo izobraževanja, ki bo 6. 10. 2004 v dvorani kulturnega doma Medvode, Cesta ob Sori 11 od 11. do 17. ure.

Za vse, ki že ali želite kmetovati po tem programu, je seminar obvezen.

Za vse podrobnejše informacije se obrnite na Kmetijsko svetovalno službo v Cerknici, tel. 7097 040

Bločani med Ložani

V DELOVNI OBLEKI

Seljakov Lojze z Lovranovega je bil eden od Bločanov, ki so pred desetletji dobili delo v Ložu.

Nekdanji minister Janez Hribar, glavni »krivec« pri nastanku tega podjetja, je nekoč pripeljal delegacijo z Gospodarske zbornice iz Beograda na ogled novonastalega podjetja.

Pri obhodu v proizvodnji in razkazovanju se je ustavil prav ob stroju, kjer je delal Lojze in tem možem dejal:

»Gledajte, on je bio prije seljak, a sada radi kod mašine.«

»A šta si sada?« je Lojzeta vprašal eden od teh »oglednikov«.

Lojze se je hudomušno nasmehnil in odvrnil:

»Pa še zmeraj sem Seljak.«

Tudi Štefanov Stane od Sv. Duha je dolgo delal v Ložu. Sčasoma je, priden kot je bil, napredoval v predelavca. S tem je tudi prevzel večjo odgovornost glede varstva pri delu.

Nekoč se je nekoliko poškodovala ena od »njegovih« delavk. Temu pa je sledila cela vrsta raznih zapisnikov, ogledov, prišel je tudi inšpektor za varstvo pri delu, ki je Staneta zaslišal v eni od pisarn na upravi.

Ko je to prestal, se je vrnil na oddlek. Tu ga je vodja proizvodnje vprašal: »Kako je bilo, Stane?«

»Toku me je zmejšou! K' sm šu vn, sm na vrata potrkou.«

OBLOŠKI O DIREKTORJIH

Eden od prvih in dolgoletnih direktorjev Kovinoplastike je bil

Franc Perušek, po osnovnem poklicu mizar. Za njim je krmilo firme prevzel tudi dolgoletni direktor Jože Tišler. Oba sta dolga leta uspešno krmila to barko med Loškim Obrhom in med reko Maino v Nemčiji.

V gostilni na Bloški Polici sem kmalu po tej menjavi srečal Ložane, ki so delali v Kovinoplastiki in so se tu radi ustavljali. Pa sem jih vprašal, če je kaj razlike med prejšnjim in novim direktorjem.

Eden od Ložanov je kar na kratko odgovoril:

»Za nas nobene! Saj je bil ta stari mizar, ta novi je pa Tišler.«

ŠE ENA SEJMARSKA

Na sv. Mihaela dan (29. september) je bil v Novi vasi semenj. Lunkov Stane iz Žerovnice je prodajal kravo. Ker so včasih cenili mleko po tolšči, mastno mleko so mlekarne bolje plačevale, 1,3 % takrat ne bi nihče kupil, je Stane kravo hvalil:

»Dobra mlekarca je! Ja, pa kakšna smjetana! Je zadnjič u latvico s kislim mlekom kakuš stopila. Ampak je bla smjetana toku debjela, da se kakuš nej udrila.«

Da se tudi našim kmetom ne bi vdrlo na »evropski smetani« želi Vaš Obloški Tonček

Osnovnošolci razmišljajo Spomini na poletne počitnice

Vse fotografije so iz šole v naravi na Debelem rtiču, ki so se je udeležili učenci 4. razreda.

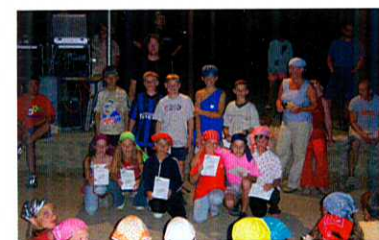
Počitnice sem začel na morju. Štiri dni po šoli sem šel na morje. Ko sem prišel z morja, sem bil nekaj časa doma, potem sem šel v kolonijo. Šel sem v Zambratijo. Tam sem bil deset dni. Prve dni mi je bilo dolgčas, potem pa nič več. Ko sem prišel domov, so me bili vsi veseli. Čez nekaj časa sem šel na počitnice k sorodnikom. Tam smo se kopali v bazenu in delali različne stvari. Te počitnice so bile zabavne.

Janez, 4. r. devetletke

Na počitnicah sem bila na Lovranovem. Tam sem se imela zelo lepo. Pekli smo jabolka, se igrali in smejali. Po večerji smo gledali film. Potem smo se šli kopat in spat. Ko smo prespali dolgo noč, smo pozajtrkovali. Nato je moral Teotim delati vaje in ko jih je končal, smo se drsali.

Jana, 4. r. devetletke

Med počitnicami sem bila lahko zvečer dolgo pokonci, zjutraj pa sem dolgo spala. Na počitnice sta prišla Urška in Matej. Hodili smo se kopat na Godičevo. Bilo je lušno. Na Godičevem sem spoznala Valerijo. Naučila me je plavati. Šli smo v Predjamski grad in na zabavo k Dejanu in Tini. Gledala sem film Detektiv. Ob vikendih sem gledala risanke.

Tina, 4. r. devetletke

Naj kelnarca Notranjske

Že tretje leto zapored so bralci Notranjskih novic izbrali Naj kelnarico Notranjske. Letošnje leto je bilo popolnoma rekordno, saj se je vse skupaj nabralo skoraj 3000 glasovnic. Na zaključni prireditvi, ki se je zgodila 17. 9. v Uršulinem domu

na Uncu pa so razglasili rezultate. Letošnja Naj kelnarica je postala Olga Jovanovič, ki nas postreže v B Baru. Za pravi zaključek so zaigrali še Kingstoni in zaokrožili glasovalno leto. Naj kelnarica bo z nami tudi drugo leto.

Direktor Notranjskih novic Dušan Černigoj je v baru Pri Dominu z nagradami razveselil številne obiskovalce.

Bloški korak — glasilo občine Bloke

Glavni in odgovorni urednik: Stane Korenjak | Uredniški odbor: France Škrabec, Milena Mišič, Rado Ponikvar, Tone Urbas | Lektoriranje: Marija Korenjak | Oblikovanje, računalniška grafika in prelom: BOL | Izdelava filmov in tisk: Littera Picta Ljubljana | Izdaja: Občina Bloke | Naklada: 1000 izvodov | Glasilo je brezplačno za vsa gospodinjstva v občini; za naročnike v domovini je predlagan prostovoljni letni prispevek 2000 SIT oziroma \$ 16 za naročnike v tujini. | Naslov uredništva: Občina Bloke, Bloški korak, Nova vas 4a, 1385 Nova vas; bloski.korak@bloke.si

Blagoslov križa v Velikih Blokah

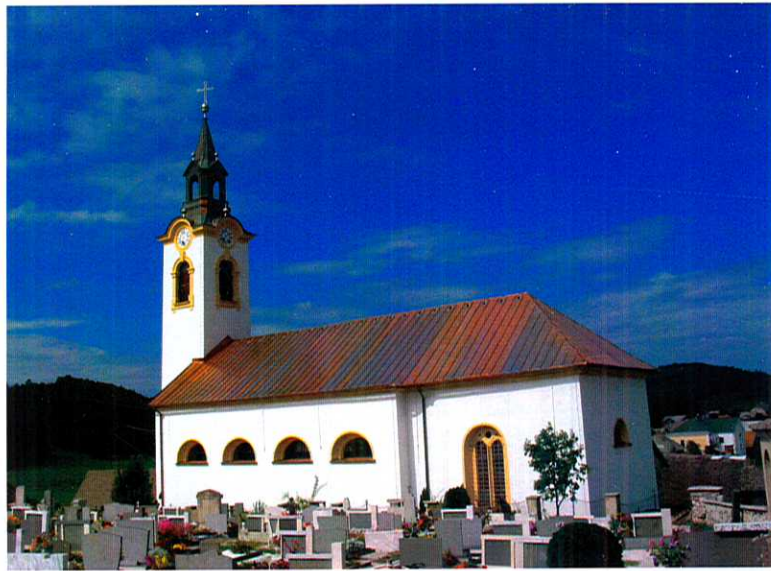

Pred vasjo Velike Bloke ponovno stoji krž, ki je tukaj že nekoč imel svoje mesto. Vaščani so ga postavili v spomin na težke medvojne in povojne čase. Križ simbolizira spravo, odpuščanje in odrešenje.

Blagoslov je 24. 6. 2004 na praznik Janeza Krstnika in predvečer praznika dneva džavnosti opravil domačin in salezijanski predstojnik Lojze Dobravec ob sodelovanju domačega župnika Lojzeta Hostnika in grahovskega župnika Metoda Lampeta.

Po blagoslovu so ljudje po stari slovenski navadi zakurili kres in nazdravili mladi slovenski državi. Naj se tisti hudi časi nikoli ne vrnejo.

Obnovljena farna cerkev

Letošnje praznovanje sv. Mihaela bo cerkev dočakala v prenovljeni podobi. Gradbeni dela, ki so se pričela na pozno spomladi so opravljena. Mojstri so medtem pokrpali razpoke v zvoniku, zamenjali dobršen del ostrešja, ga na novo podeskali in vse skupaj prekrili z bakreno pločevino. Ker so že stali gradbeni odri, je bilo smiselno zaščititi fasado z novim premazom, obnoviti žlebove, okna in vrata. Dela je uspešno opravilo podjetje Hribara s.p. iz Ljubljane. Vrednost celotnih del je okrog 15 milijonov tolarjev. Od tega je župnik zbral darove od faranov v višini osem milijonov, dva milijona pa je prispevala bloška občina. Preostalih pet milijonov je župnik rešil s premostitvenim kreditom.

Bloško poletje 2004

Kar primerno namočeno

Letošnji poletni meseci so bili precej drugačni od lanskih in tudi od predlanskih. Če pa letošnje poletje primerjamo z daljšim obdobjem, lahko ugotovimo, da smo imeli letos tipično bloško poletje.

Bilo je obilo sonca, saj je sijalo skoraj vsak dan, res da včasih le kakšno uro. Junija 27 dni, julija in avgusta pa po 30 dni. V juniju je sijalo 210 ur, julija 285 ur in v avgustu 250 ur.

Dežja je bilo ravno prav. Junija je bilo 150 l/m², julija več kot pol manj (70 l/m²), avgust pa je bil že bolj namočen (130 l/m²). Vsota teh padavin je nekako v okviru dolgoletnega povprečja. Značilnost letošnjih padavin pa je, da je dež dostikrat kratkotrajno močno padal ob nevihtah. Teh smo imeli letos v treh mesecih kar osemnajst.

Največ neviht je bilo v avgustu, ki se je začel in zaključil z nevihto. Najhujša je bila in to kar dvakrat ob

kmečkih igrah 1. avgusta popoldne. Ob prvi je ena strela udarila v kostanj sredi Nove vasi in druga v hruško na koncu vasi. Nismo pa imeli, hvala bogu, takih neurij, kot so bila to poletje nekod po Sloveniji.

Temperature so bile nekoliko nižje kot lani. V vseh treh mesecih smo imeli nekajdnevna vroča obdobja na začetku in koncu vsakega meseca, ko je bilo od 28 °C do 30 °C in celo 32 °C (23. julij). Se je pa nejakrat močno ohladilo. Le 3 °C je

bilo 3. junija, 4 °C 13. julija in 3 °C 27. avgusta.

Pogosto so bile močne rose, v avgustu pa zjutraj večkrat megla, ki jo je sonce popilo tja do 8. ure.

Kaj pa jesen? Star slovenski vremenski pregovor pravi: »Po vremenu sv. Jerneja (24. avgust) rada cela jesen se nareja.« Letos je bilo na ta dan ves dan sonce in toplo. Naj bo še to jesen!

France Škrabec

Bloški Ferrari

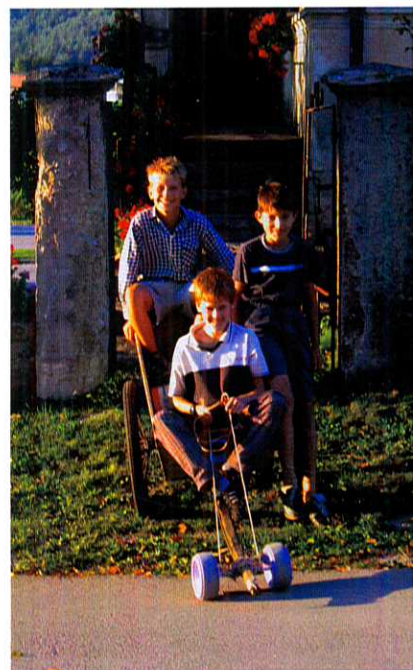

Foto: Anja Anzeljc

Med poletnimi počitnicami so bili novovaški otroci izredno inovativni, izumili so namreč novo prevozno sredstvo in ga poimenovali Ferari. Izdelek še ni patentiran, vendar bo treba pohiteti, ker je povpraševanje veliko. Je udoben, prostoren, pa še nič okoljevarstveno sporen, skratka vozilo sodobnih dni.

Z ZNANJEM, IZKUŠNjami IN SODOBNIMI TEHNOLOGIJAMI USMERJENI V SVET

Razvoj, kreativnost, inovativnost, tržna usmerjenost...
...skupaj rastemo že 50 let!

Lož, Cesta 19. oktobra 57, Tel.: 01 70 95 100, Fax: 01 70 58 466
Industrijska prodajalna, Tel.: 01 70 95 407
e-mail: info@kovinoplastika.si, <http://www.kovinoplastika.si>

50 let · years

KOVINOPLASTIKA LOŽ
Industrija kovinskih in plastičnih izdelkov d.d.

U naši vrtnariji na pragu jeseni cvetijo
KRIZANTEME in MAČEHE,
ki bodo do zime krasile vaš dom ali grob vaših dragih

Krizantema v loncu - velika: 1000,00 SIT

Krizantema v loncu - mala: 500,00 SIT

mačeha: 90,00 SIT

Kje smo?

Dobrodošli pri nas!

Elanda d.o.o.
Plosovo 1
1315 Velike Lašče

Na zalogi imamo tudi pesek in zemljo za grobove

Tel: 01/ 78 81 823, gsm: 041/ 753 031